

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 119. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

A charkovi csata eddigi eredménye: 165 ezer szovjet-fogoly, 517 tank, 1180 ágyú

A magas észak vizein a szovjetnek hadianyagot szállító 13 hajót elsüllyesztettek a német repülők - Megélénkült az afrikai harctér, ott is megindult az élet-halál küzdelem - Az amerikai ejtőernyősök parancsnoka Londonban tárgyal

Mexikó hadiállapotban lévőknek tekinti magát Németországgal, Olaszországgal és Japánnal

A keleti fronton, a charkovi térségben több mint két hét óta folyó nagy csata véget ért a német és szövetséges fegyverek győzelmével. A német hadijelentés már eddig 165.000 fogolyról és óriási hadizsákmányról számol be. Ennek az eredménynek kivívásában magyar honvédkötéltek is résztvettek az ellenséges haderők bekerítésére irányuló hadműveletekkel.

Mint a Német Távirati Iroda katonai részről értesül, a charkovi bekerítő esztében a német vezetés teljesítménye annál nagyobb, mivel a szovjetek a támadási előny és ezért a szovjet maga tudta kiválasztani a legalkalmasabb időpontot és véleménye szerint a legkedvezőbb helyzetet a támadás számára. A megtámadott német és szövetséges csapatok nem élhettek a meglepetés lehetőségével, míg ugyanakkor nagyobb erőiket a keresi áttörő esata költötte le.

A „Giornale d'Italia”-nak semleges fővárosokon keresztül érkezett jelentései szerint most már az angol és amerikai sajtó is kezdi elismerni a valóságot. Több newyorki lap megállapítja már, hogy Charkov környékén a szovjet haderő helyzete válságosra fordult. A londoni rádió is elismerte, hogy a szovjet véderő vonalai közé hatalmas éket vertek.

MEXIKÓ TÖRVÉNYHOZASA

Tegnap döntött a hadüzenet kérdésében. A köztársasági elnök tudvalevően azonnali hadüzenetre kért felhatalmazást a két mexikói tankhajónak tengereltérőket által történt elsüllyesztése miatt. A kormány magáévá tette az elnök álláspontját, de a döntés csak a parlament hozzájárulásával történhet meg.

Egyes hírek szerint olyan jelek mutatkoznak, mintha Brazília is a Mexikó által követelt útra kívánna lépni.

Este a brit hírszolgálat azt jelentette, hogy Mexikó hadat üzent Németországnak, Olaszországnak és Japánnak.

Pár óra múlva a brit hírszolgálat cisszavonta azt az esti jelentését, amelyben arról számol be, hogy Mexikó hadat üzent Németországnak, Olaszországnak és Japánnak.

Olvasországnak és Japánnak. A visszavont jelentés helyett a brit hírszolgálat azt a jelentést közli, hogy Camacho elnök felhatalmazást kért a mexikói kongresszustól arra, hogy hadat üzenhessen Németországnak, Olaszországnak és Japánnak.

Ejtfélkor a Német Távirati Iroda jelentést adott ki, mely így szól: Mexikói Cityből érkező hír szerint Camacho, Mexikó államelnöke a kongresszus rendkívüli ülésén bejelentette, hogy Mexikó május 28-tól kezdődően Németországgal, Olaszországgal és Japánnal hadiállapotban lévőknek tekinti magát.

Mexikó számára a vállalt nemzetközi kötelezettségek alapján nem maradt más választás, minthogy „minden következményt vállalva, bátran haladjon ezen az úton a demokráciák oldalán” — fejtette ki Camacho. Az elnök nyilatkozatában támadó szándékkal vádolta a tengelyhatalmakat és különösen azt állította, hogy egy mexikói hajó támadásnak volt kitéve. (MTL)

magát. Mexikó számára a vállalt nemzetközi kötelezettségek alapján nem maradt más választás, minthogy „minden következményt vállalva, bátran haladjon ezen az úton a demokráciák oldalán” — fejtette ki Camacho. Az elnök nyilatkozatában támadó szándékkal vádolta a tengelyhatalmakat és különösen azt állította, hogy egy mexikói hajó támadásnak volt kitéve. (MTL)

AZ ESZAKAFRIKAI HADSZINTÉREN

A legújabb jelentések szerint érezhetően fokozódott a harcok tevékenység. A légi erők már körülbelül két hét óta mind sűrűbben összeesapnak, folynak a kölcsönös bombatámadások és elhárító harcok, legújában azonban a kairói angol főhadiszállás azt jelenti, hogy Bir Vakin helységeinél erős német-olasz páncélos kötelékek törtek előre az angol állások ellen. A kairói jelentés csupán annyit közöl, hogy heves harcok folynak a tengely páncélosai és angol páncélos kötelékek között. Londoni katonai körökben tudni vélik, hogy Rommel tábornok jelentős erőstíveket kapott a legutóbbi időben és nagyobbarányú támadó hadműveletre készül a Tobruk erődjéhez esatlakozó angol állások ellen.

Berlinben egyelőre nem foglalnak állást ezekkel a londoni hírekkel kapcsolatban. A Wilhelmstrasse katonai szakértőinek nyilatkozataiból csak arra lehet következtetni, hogy német részről a már ismert tartózkodást tanúsítják a katonai helyzet további alakulásával kapcsolatban és ez vonatkozik az északafrikai hadszíntérré is. Mégis nagyon valószínű, hogy a mostani nyáreleji nagyobbarányú háborús tevékenység rövidesen nagyobbarányú vállalkozásokra fog vezetni az északafrikai hadszíntéren is.

Zürichbe is arról érkezett jelentés, hogy a tengelyhatalmaknak afrikai haderőt jelentékenyen sikerült megerősíteni. Elsőrendű hadianyaggal felszerelt új csapatok érkeztek Líbiába. A harcok erőssége és terjedelme óráról órára növekszik.

Mint Londonból jelentik, Rommel tábornok kirendelt ütközetei az angol fővárosban óriási izgalmat váltottak ki, mint a svéd tudósítók jelentik. Londonban ugyan mindenki várta Rommel támadását, a meglepetés azonban mégis érezhető. Egyáltalában nem tudnak képet alkotni maguknak arról, hogy vajon mit akar a német páncélosok féltelmeshírű tábornoka?

Egyesek azt vitatják, hogy csak Tobruket akarja elfoglalni, míg mások attól félnek, hogy Egyiptomon át akar megütközni a közelkeleti angol haderővel. A legtöbb katonai szakértő véleménye szerint a Földközi-tenger térségében megindult az élet-halálküzdelem.

utáni politikai és gazdasági magatartása tekintetében. (MTL)

CSENDESŐCEÁNI HADITANÁCS

Washingtoni jelentés szerint szerdán ülést tartott Roosevelt elnöklete alatt a csendesőceáni haditanács, amelyen megbeszéltek az összes időszerű hadviselési és utánpótlási kérdést. A haditanács szószólója ezután a sajtó képviselője előtt kijelentette, hogy a Csendes-óceán délnyugati részének megerősítésén lézasan dolgoznak. Ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy Ausztrália és Új-Zéland minden veszélyen kívül volna és hogy a japán támadástól nem kell tartani.

Halifax lord arra kérdésre, hogy mi a véleménye Ausztrália biztonságát illetőleg, a következőket mondotta:

— Aki azt hinné, hogy Ausztráliát nem fenyegeti veszély, az igen megdöbbenéssel fogadja, hogy valakit ilyet állítson.

Nash, Új-Zéland követe kijelentette, hogy hazája biztonságáról még nem történt teljes gondoskodás. Az építkezések azonban állandóan tovább tartanak. Az erődművek elkészülte után a helyzet sokkal kedvezőbb lesz.

FRANCIA VISSZHANG ULLEIN-REVICZKY ANTAL BESZÉDÉRE

A francia közvélemény érdeklődéssel és helyesléssel fogadta Ulléin-Reviczky Antal rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter közösvári beszédét. Vichyben Ulléin-Reviczky erélyes hangú és őszinte beszédét úgy tekintik, hogy megkönnyítheti Délkelet-Európában egy őszinte és becsületes helyzet kialakítását. Ugyanakkor azonban a beszéd komoly óvat is jelent minden olyan gyűlölködő és szenvedélyeket felkavaró eszekecsettel szemben, amely meggyöngyítheti a bolsevistaelles arevonulat. Francia politikai körökben elismerik, hogy Ulléin-Reviczky beszédében Magyarország őszinte, egyenes és lovaságos magatartását fejezte ki. E cikk véleménye szerint a kolozsvári beszéd figyelemreméltó megnyilvánulása a politikai egyeneslelkűségnek és jóhiszeműségnek. A szabad övezet sajtójának lapjain kiemelkedő helyen közlik a beszéd egyes részeit. A „Paris Soir” első oldalán közli a beszéd fontosabb részeit és a cikk ismertetésében azt a mondatot idézi, amely szerint: „ha akadna ország, amely Európában ma saját követeivel lépne fel, háthadófné Európát”. A „La Croix” Ulléin beszédét „Magyar felhívás a bolsevizmus elleni lojális együttműködésre” cím alatt

A „Dagens Nyheter” véleménye szerint Londonban főleg a német ejtőernyősöktől félnek. Rommel tábornok ugyanis az utóbbi időben nagy repülőegységeket kapott. Ezeknek a felhasználásával valószínűleg háttámadja majd az angol csapatokat. Londonban nyíltan bevallják, hogy a német-olasz támadásnak — legalább kezdetben — nagy sikere lesz.

A Reuter iroda jelentése szerint Dél-Líbiában nagy páncélosütközet folyik. Az „Associated Press” jelentése szerint pedig a harc vonal Ain el Gazalától délre halad. A német támadás Abir Hacheim vízellátóhelyen indult meg. A Reuter iroda külföldi tudósítója azt állítja, hogy a német páncélosokat Walter Nehring tábornok vezeti.

AZ USA ÉS A SZOVJET KÖZÖTT napok óta tárgyalások folynak. Ezzel kapcsolatban egyes lapok jelentik, hogy a tárgyalások nemesak arra irányulnak, hogy a Szovjet-Unió a hadianyagszállításoknál ugyanolyan elbánásban részesüljön, mint Nagy-Britannia és a többi szövetséges állam, hanem a háború utáni kérdések is szóba kerüljenek, így a világkereskedelem felépítése, valamint más kérdések is.

AMERIKAI KATONAI KÜLDÖTTSEG LONDONBAN

A „Newyork Herald Tribune” szembe fordul azzal a Londonban terjesztett hírrel, hogy az Angliában tartózkodó amerikai katonai küldöttség érkezése a szárazföldön, vizen és levegőben Németország ellen indítandó offenzíva kezdetét jelentené.

A „Daily Mail” washingtoni levelezője szerint Washingtonban nagyfontosságú diplomáciai eseményt várnak. A „Daily Express” newyorki tudósítója azt írja, hogy a folyamatban levő washingtoni tárgyalások célja, hogy a Szovjet-Uniót az Egyesült Államok által szövettségessé tegyék a háború, valamint az elkövetkezendő béke idejére. Ezáltal biztosítani akarják Rooseveltnak a közszabadságokra vonatkozó négy pontját.

Londonba érkezett Lie tábornok, az amerikai ejtőernyős csapatok főnöke és Sommerwell tábornok, hadtápfőnök és az angol fővárosban a szövetséges légi haderő nagyszabású megbeszélései folynak. A Szovjet-Uniónak azonban várnia kell — mondja egy jelentés —, amíg az Egyesült Államok elérkezettnek nem látják az időt a második arevonallal megteremtésére. Még nem jött el a kellő pillanat. A továbbiakban közlik, hogy az Egyesült Államok a maguk részéről biztosítékot követelnek Moszkvától a Szovjet-Unió háború

TÖKÉS FOTO
- PÜSPÖKI PALOTA -

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Széki-újság-igazgatóság Budapeston.

közl. A „Journal des Debats“ mintegy 50 soros kivonatot közöl a beszédből.

A TÜRK HADSEREG FELSZERELÉSE

A török honvédelmi minisztérium költségvetési vitája során a török honvédelmi miniszter bizonyos kérdésekre válaszul beszédet mondott a nagymeggyelvényezés előtt a török hadseregértékéről.

A hadsereg felszerelése — mondotta a miniszter — hála azoknak a rendes és rendkívüli hiteleknek, amelyeket a

nagymeggyelvényezés minden fenntartás nélkül megszavazott, kifogástalan. A török hadsereg készen áll, hogy nemcsak hagyományaihoz híven becsülettel és vitézi módon teljesítse feladatát a hazá megvédésében.

Beszédét a képviselők viharos lelkesedéssel fogadták. Több képviselő javasolta, hogy ünneppélyesen tolmácsolják a török hadseregnek a nemzet és a kormányzótisztviseltek bizalmát.

A MARTINIQUEI KÉRDÉSRŐL

Még mindig diplomáciai tárgyalások folynak. A tárgyalások eredményeképpen a fontos gépparkrészek ellátásával immobillizálták a francia hadihajókat. A francia kormány azonban vonakodik a hadihajókat lefegyverezni. Ami a Martiniqueon állomásozó kereskedelmi gőzösök, elsősorban az ott horgonyzó két tartályhajó kérdését illeti, ebben a tekintetben a francia kormány kitarint május 12-i jegyzékében foglalt álláspontja mellett: semmi formában sem enged át a hajókat egyik külföldi hatalomnak sem.

A szovjet elleni arcvonal

Német hadijelentés a charkovi győzelemről

A német véderő főparancsnoksága közli:

A Charkovtól délre folyó bekerítő csata a német és szövetséges fegyverek nagy győzelmével járt.

Az ellenfél az utolsó tehermentesítő támadásával sem tudott változtatni a bekerített hadseregek sorsán.

Az ellenségnek már csak egyes csoportjai állnak ellen. Ezek megsemmisítése folyamatban van.

Már eddig több mint 165.000 foglyot számoltak meg. 517 páncélos, 1180 löveget, több ezer gépjárművet és lovat, valamint beláthatatlan tömegű egyéb hadiszert szállítottunk. Ezek a számok egyre növekednek.

A keleti arcvonal központi és déli szakaszán támadásainkkal arcvonal-

javításokat értünk el.

A Jeges-tenger vidékén repülőink sikeresen bombázták Murmanszk kikötőjét. Egy nagyobb kereskedelmi hajót megrongáltunk.

A számbeli fölényben levő ellenség páncélos erőinek a charkovi bekerítő gyűrűből megkísérelt kitérés elhárítása során különösen kitüntette magát a 160. motorerőpáros lövész- zászlóalj. (MTI.)

A német légi haderő ismét bebizonyította valamennyi arcvonalon fölényét. A charkovi bekerítő csatában elért győzelemben is hatalmas szerepe volt a német légi haderőnek. Május 14 és 27-ike között csupán a keleti arcvonal déli részén 368 szovjet gépet lőttek le. (MTI.)

Német repülők az északi vizeken 13 ellenséges hajót elsüllyesztettek

A német véderő főparancsnoksága közli:

Stumpf vezérezredes repülőkötelékei, amelyek a haditengerészet egységeivel működnek együtt, május 25-ike óta megsemmisítő erejű csapásokat mérnek egy ellenséges hajókaravánra, amelyet a magas északi vizein fedeztek fel. A német haderő már május 25-én este elsüllyesztett egy nyolcezer tonnás kereskedelmi hajót és megrongált 5 kereskedelmi hajót. A következő napon ismét sikerült egy 8000 tonnás hajót megsemmisíteni, három súlyosan megrongált teherhajót pedig felgyújtani. Május 27-én különösen súlyos csapás érte a hajókaravánt, amelyet tengeralattjáró-

roink is üldözbe vettek. Harci repülőkötelékeink az ellenséges biztosító harci-erők erős elhárítása ellenére ugyanazon a napon 11 hajót süllyesztettek el, összesen 72.000 tonna ártalommal és két hajót, valamint egy rombolót is megsemmisítő erejű találat ért. Ezenkívül bombatalálat következtében 16 hajó megrongálódott. Légi haderőnk tehát ebből a Szovjetunióba szánt szállítmányból is 13 hajót süllyesztett el, összesen 72.000 tonna ártalommal szemben. A hajókaravánból megmaradt hajók a legészakibb jégmentes vizekre próbálnak menekülni, harcirepülőink azonban tovább folytatják üldözésüket. (MTI.)

A nyugati tengeri- és légi háború

Német tengeralattjárók 48.000

tonna hajóteret süllyesztettek el

A német hadijelentés közli: Nagy-Britannia déli partjánál egy könnyű harci repülőgép elsüllyesztett egy ellenséges előőrhajót.

Német tengeralattjárók sikeres tevékenységet fejtenek ki a különböző tengerrészekben. Az Atlanti-óceán északi és központi részén erősen biztosított hajókaravánból három hajót süllyesztettek el, 14.000 bruttó regisztertonna tartalommal, megrongálóztunk három másik hajót is, de azok elsüllyedését nem figyelhették meg.

Észak-Amerika keleti partvidékén, a Karibi-tengeren és a Mississipp-i torkolata előtt torpedótalálatokkal nyolc hajót süllyesztettek el 26.500 bruttó regisztertonna tartalommal, négy hajót pedig súlyosan megrongáltak.

Martinique szigete előtt egy tengeralattjáró megrongálta az Egyesült Államok egyik rombolóját. A romboló, amelynek eleje erősen megrongálódott, elérte a közelikikötőt.

A Földközi-tengeren egy tengeralattjáró két torpedótalálatot ért el egy erősen biztosított tankhajón, továbbá eltalált két brit szállítóhajót is.

Az Északi Jeges-tengeren egy tengeralattjáró egy Murmanszk felé tartó hajókaravánból elsüllyesztett egy 8000

tonna hajóteret süllyesztettek el

tonnás gőzhajót. Ezzel együtt a hadműveletek során összesen 12 hajót süllyesztettünk el 48.500 bruttó regisztertonna tartalommal. Megrongálóztunk 10 másik kereskedelmi hajót is, amelyek közül néhányat szintén elsüllyesztettünk lehet tekinteni.

Egyes brit repülőgépeknek a holland partvidék fölé való berepülése során a német vadászpilóták a légelhárító tüzség és tengerészeti tüzség-kilene brit repülőgépet lőttek le. Kelet-Poroszországban a csütörtökre virradó éjszaka több ellenséges gép zavaró repülése következtében légi riadó volt. Az ellenséges repülők néhány bombát dobtak le, de csak csekély károkat okoztak. A támadó repülőgépek közül kettőt lelőttünk.

Vígyszínház mozgó

Ma utoljára

a kacagató magyar filmbohózat:

Pepita kabát

Fősz. Egyr. Mária, Kiss. Many, Latabár, Vaszary Piri.

Északafrikában és a Földközi tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye. A tegely léghadereje Északafrikában heves támadásokat intézett ellenséges csapatösszevonások és gépjárműtáborhelyek ellen és jelentékeny veszteségeket okozott az ellenségnek. Megállapítható sikerrel bombázták repülőink Tobruk erődjét is, valamint az ellenséges arcvonalak mögött fekvő repülőteret és vasúti intézményeket. Az olasz és német vadászpilóták légi harcokban 13 repülőgépet lőttek le.

Málta szigete ellen is tovább folytatók a légi bombázásokat. A Földközi tenger keleti részén egy olasz gép egy kétezer tonnás felfegyverzett gőzöst fedezett fel és megrongálta.

Japán-kínai háború

Sanszi tartomány arcvonaláról érkező távirat szerint a japán csapatok a tartomány délkeleti részében tízezer főnyi kínai kommunista csapatot kerítel-

Csütörtökre virradó éjszaka angol repülőgépek újabb támadást intéztek Messina városa ellen és lakóházakat megrongáltak. A polgári lakosság köréből emberélet nem esett áldozatul. A légvédelmi ütegek eltaláltak négy repülőgépet, amelyek közül egy San Raineri közelében, egy Catona és Scilla között, egy San Giovanni és Pellaro között, a negyedik pedig Messina környékén zuhant le. Catania és Siracuzza vidékén is dobtak le néhány bombát. Ezek azonban emberéletben nem okoztak veszteséget. A kár jelentéktelen. Egy további angol gépet Villa San Giovanni és Catona között lőttek le a légvédelem. (MTI.)

tek be. Egy másik távirat szerint a japán csapatok megsemmisítették a nemrégiben megalakított kínai 10-ik brigád-ot. (MTI.)

A Debreceni Orvosegyesület közgyűlése

Emlékérmek és pályadíjak kiosztása

A debreceni Orvosegyesület legnap tartotta évi közgyűlését a belklinikai tanteremben. Dr. Kettesy Aladár elnök megnyitóbeszédében megköszönte a professzoroknak és magántanároknak, hogy a háborús idők dacára fokozott munkateljesítménnyel vettek részt az egyesület életében, komoly tudományos értékű előadásokkal és hozzászólásokkal támogatva azt.

Ezután dr. Jáki Gyula főtitkár számolt be, ismertette az egyesület múlt évi működését, kinek a közgyűlés jegyzőkönyvileg köszönte meg munkásságát. A pénztárosi beszámoló után dr. Kettesy Aladár professzor a közgyűlésnek bejelentette, hogy az idei legjobb előadásért járó emlékérmeket dr. Almásy György röntgenológus, sebészeti klini-

kai tanársegéd nyerte meg.

Dr. Fornet Béla professzor 200 pengő díjjal dr. Szelezky Gyula sebészeti klinikai orvosnak, a Hőgyes Endre pályadíjjal, az egyesület 400 pengő jutalmadíjjal pedig dr. Dreguss Miklósnak, a budapesti Országos Közegészségügyi Intézet osztályvezetőjének ítélte oda az orvosegyesület. Dr. Dreguss Miklós, aki tanulmányait Debrecenben végezte és első orvosi éveiben egyetemünk vegyintézetének tanársegéde, később a gyermekklinika orvosa volt, a pályadíjat »Jenker« jelű Kiserleti kanyaró című munkájával nyerte el. A Hőgyes-pályadíj nyertese ezután előadta munkáját.

A közgyűlés végén az elnök meleg szavakkal üdvözölte Dreguss Miklóst.

Per „Tiszaeszlár“ körül

Budapest, május 28. A „Függetlenség“ című fővárosi lap április elején jelentette olvasóinak, hogy összeállította és megírta „Tiszaeszlár“ hiteles történetét azt folytatásokban fogja közölni és hogy Bary József vizsgálóbíró könyvtől eltekintve, ez lesz az első hiteles feldolgozása a nagy bűnügynek. dr. Bary Zoltán királyi főügyész helyettes erre a Függetlenség szerkesztőségéhez írott levelében tiltakozott az ellen, hogy atyja emlékiratait a cikksorozat írója saját szellemi termékeként közzétegye és kijelentette, hogy amennyiben ez mégis megtörténik, jogai megóvása érdekében a szükséges lépéseket meg fogja tenni.

Amikor azután a „Függetlenség“ mégis közölte a bejelentett cikksorozatot, dr. Bary Zoltán szerzői jogbitorlás címén keresetet nyújtott be a királyi törvényszékhez. Keresetében többek között azt adta elő, hogy a tiszaeszlári bűnügy iratait az ügy jogerős befejezése után érhető okokból megsemmisítették és azok csupán a még annakidején atyja által elkészített és a nyiregházi törvényszék által hitelesített másolatban maradtak meg az utókor számára.

Ezeket atyja halála után ő őrizte és amikor 1933 szeptemberében atyja emlékiratait feldolgozta és könyv alakban kiadta, a bűnügy iratait egyéb okmányokkal és levelekkel együtt a Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi-könyvtárának kézírattárában helyezte el örök letétképpen. Minthogy ő ezen anyag feldolgozására engedélyt senkinek sem adott, kéri a törvényszéket, hogy a Függetlenség terhére állapítsa meg a szerzői jogbitorlást.

Az érdekes ügyben tegnapra tűzött

ki perfelvételi tárgyalás dr. Baltay János kir. törvényszéki bír. Felperes még Püsky Sándor könyvkiadó is, a Tiszaeszlárra vonatkozó könyv kiadója. Az alperes a „Függetlenség“-en kívül Marschalkó Lajos hírlapírja.

Bary Zoltán főügyész helyettes bejelentette, hogy a perrel kapcsolatos anyagi kérdések őt nem érdeklik, az ötezerpengős eszmel kárterítést nem is igényli, csupán a szerzői jogbitorlás megállapítását és büntetés kiszabását kéri.

Ezután Zimmermann Lajos, a „Függetlenség“ jogi képviselője előadta, hogy a „Függetlenség“-ben megjelent cikksorozat egységes önálló mű, amely sokkal részletesebben foglalkozik többek között a tiszaeszlári bűnperrel kapcsolatos vérvád kérdéseivel is, mint a néhai Bary József adatai alapján készült könyv. A Bary-féle könyv a „Függetlenség“ cikksorozatának csak egy kis részében találkozik egymással, mert Bary József és Marschalkó nem ugyanabból a forrásból merítették anyagukat.

Tévedésnek mondotta Bary Zoltán állítását, hogy a tiszaeszlári per vizsgálati iratai kizárólag az ő tulajdonában voltak. Az iratok előkerültek egy másik helyről is és Marschalkó ez utóbbi forrás alapján írta a cikksorozatát. Felmutatott egy bekötött iratköteget, amely valamennyi ügyben szereplő vádlot tanúvallomását tartalmazza.

Az előadottakra Ulain Ferenc megjegyezte, hogy sem az alperesek birtokában levő iratok, sem pedig a tárgyalás folyamán felmutatott „Nyírvidék“ c. lap közlései nem hitelesek. A bíróság a tárgyalást július 11-re elnapolta.

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR

a szerelem, a vágy, a munka, az élet és az elmúlás lenyűgözően izgalmas és nagyhatású francia filmje:

MIRE MEGVIRRAD

Előadások: du. 5, 7, 9-kor. Híradó!

Apolló filmszínház

MA UTOLJÁRA!

FŐ A BOLDOGSÁG

Szombattól!

Holnaptól!

Talpig úriember

Történet a mai modern amerikai társadalmi körökből. Greer Garson, Laurence Oliver és Maurice O. Sullivan a főszerepekben.

A képviselőház megkezdte a zsidó-birtokok igénybevételeiről szóló javaslat tárgyalását

A képviselőház csütörtöki ülésén napirend szerint elsőnek az 1914-18. évi hadikölcsönök rendezéséről szóló törvényjavaslat egyes szakaszairól döntöttek. A képviselőház elfogadott néhány változtatást és a javaslatot további tárgyalás céljából átküldte a felsőházra.

Ezután a közélet törvényességét és tisztaságát biztosító egyes büntetőrendelkezőkről szóló törvényjavaslat részleteiben való megszavazása következett. A Ház a javaslatot a bizottság módosításaival fogadta el és ezt a javaslatot is átküldte a felsőházhoz további tárgyalás végett.

Ezt követően áttértek a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Meixner Emil előadó ismertette a javaslatot. Hosszabb történelmi visszafüggetlést vevelt a magyarországi zsidók jogainak és birtokszerezési lehetőségeinek szabályozására. Azután arról beszélt, hogy a föld nem hasonlítható össze egyéb vagyontárgyakkal, a föld nem kereskedelmi árucikk. Minden magyar embernek ábitatos belső meggyőződése, hogy ez az ősek sok vérével és verejékével öntözött föld szent. A magyar földnek az anyagiakon túl és messzebb tekintő, magasabb erkölcsi értékelése megkívánja, hogy az állam terjessze ki gondoskodását arra is: a magyar föld azoknak kezében legyen és maradjon, akik származásuknál és élethivatásuknál fogva összeforrtak vele, akik tagjai a nemzetet alkotó történelmi népességnek, osztoznak jó- és balsorsában.

Hasonló megállapításra kell jutni, ha a földet, mint a mezőgazdasági termelés nélkülözhetetlen tényezőjét nézzük. Adatokat ismertetett a zsidók magyarországi térfoglalásáról. A trianoni Ma-

gyarország területén 1830-ban 92.026 zsidó élt, az akkori lakosság 2,3 százaléka; 1880-ban 296.044 zsidó, a lakosságnak 5,6 százaléka; 1910-ben 471.355, az összes lakosságnak 6,2 százaléka. Ami a zsidókézből lévő ingatlanok területét illeti: a Felvidékkel és Kárpátaljával megnagyobbított trianoni területen a II. zsidótörvény végrehajtása során 620.000, a második bécsi döntéssel visszacsatolt területeken 55.000 katasztrális hold zsidó mezőgazdasági ingatlant jelentettek be. A délvidéki zsidó ingatlanok területe hozzávetőlegesen 25.000 hold. A mai megnagyobbított országban tehát 700.000 katasztrális hold olyan mezőgazdasági ingatlannal lehet számolni, amely a II. zsidótörvény szerint zsidónak tekintendő személyek tulajdonában van. A zsidó erdőbirtokok területe körülbelül 500.000 hold. Összesen tehát 1.200.000 hold föld van zsidó kezében.

Ezután Piukovich József, a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártjához tartozó képviselő beszédet mondott közel kétórás beszédet. Hangoztatta, hogy pártja a javaslatban foglaltakat általánosságban helyesnek tartja, azonban nem lát semmi biztosítékot a javaslat végrehajtására, ezért nem fogadhatja el.

Az elnök napirendi indítványt tett, mely szerint pénteken folytatnák a zsidóbirtokokról szóló javaslat tárgyalását.

Szóllóssy Jenő kérte, hogy lüzzék napirendre első pontul Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszternek Baján az árszínvonalról kapcsolatban elhangzott kijelentését.

A Ház Szóllóssy Jenő indítványával szemben az elnök napirendi indítványát fogadta el.

Az olasz pénzügyminiszter érdekes előadása Budapesten a háborús pénzügyekről és gazdasági kérdésekről

A Kormányzó Úr hosszabb kihallgatáson fogadta Di Revel minisztert

A Budapesten tartózkodó Paolo Thaan di Revel olasz pénzügyminiszter tegnap délelőtt megkoszorúztatta a hősök emlékművét, majd a rákoskeresztúri temetőben az olasz világháborús hősök emlékművére koszorút helyezett.

A Kormányzó Úr főömlétsége esütőtűkön déli egy órakor hosszabb kihallgatáson fogadta Di Revel olasz pénzügyminisztert.

Kellay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter és felesége az olasz pénzügyminiszter tiszteletére esütőtűkön délután két órakor a miniszterelnökségi palotában villásreggelit adott.

Csütörtök délután az olasz pénzügyminiszter érdekes előadást tartott a parlament delegációs termében.

Ma a támadó és védekező eszközök terén elért fejlődés folytán — mondotta többek között — mind nagyobb jelentőségre tett szert a felszerelés kérdése, továbbá az ellátás biztosítása, ami a pénzügyi szempontokkal szemben a javak gazdasági szempontjait helyezi előtérbe. A gazdasági és pénzügyi szempontok szembeállításánál — hangsúlyozta a miniszter — a pénzügyi stabilitás érdekében küzdeni kell a bőven rendelkezésre álló fizetési eszközök túltengése ellen, a gazdasági stabilitás érdekében pedig védőgátakat kell előkészíteni a megfelelő készletek biztosítása, célzerű elosztása és rögzített ára útján.

A gazdasági stabilitást — sajnos — megszállhatatlan tényező zavarja és előbb vagy utóbb áttöri a rögzített árat gátját. A pénzeszközök áradata — amely elhelyezkedést keres, de nem talál, vagy kétes befektetésben helyeződik el — spekulatív mozgalmat idéz elő.

Ha az első gátnál, az árrögzítésnél elégtelennek bizonyul az ellenálló erő, a másodikra kell támaszkodnunk, a spekuláció elleni küzdelemre, törvényes, adóügyi intézkedésekre.

A bevételek, kiadások tükrében harmonikus arányok vannak, amelyeket a háború tartama alatt okvetlenül fenn kell tartani. Ennek egyik eszköze a jövedelmek korlátozása, másik a nem rögzíthető jövedelmek különös megadóztatása. Az árak stabilitásán nyugszik mindaz a tevékenység, amelynek célja a háború alatt fenntartani a valuta stabilitását az infláció elleni küzdelemben.

Ezzel szemben áll azonban két hatalmas tényező: Az egyik a javak megfogyatkozása, a másik a forgalomban lévő pénzeszközök megszápolódása. Még a bankjegyforgalom megvolna is szorítva és a jövedelmek teljesen állandók volnának is, elég volna egyedül a kínálat visszaesése, hogy az árak felmenjenek. Az árak stabilitása tehát nem abszolút, hanem relatív értelemben veendő. A lakárcikkesség a kiadásokban és a mértékletesség a pénzügyi valóban mindenkinél az első kötelessége háború idején, hogy minden pénzügyi erőfeszítés a haderő felgyerjesztését tükéletesítse. Egyenlő felszerelés és szakképzettség mellett a nagyobb harcias szellem biztosítja a felsőbbrendűséget. A hősiesség, a vér és életáldozat, szellemi adottságok, amelyek nem találhatók ellenértéket pénzben. Ha az arany áll az egyik oldalon és a vér a másikon, nem lehet kétség afelől, hogy melyik fogja a kettő közül ismét a győző pálmáját elvinni.

Kivételes állapói a csej protoktorátusban

Prágában Heydrich helyettes birodalmi védnök ellen elkövetett merénylet ügyében a vizsgálatot a legszigorúbban folytatják. A lapokban közlemény jelent meg, hogy a tettes kézrekerítésére 10 millió csejkoronát, azaz egymillió márkát tűztek ki.

Az a hír terjedt el, hogy akiről a merénylet tettesége, vagy abban való bárminő részvétel kiderül, azt egész családjával együtt agyonlövik.

A protoktorátus ügyeinek vezetését Carl Hermann Franz államtitkár vette át, aki azonnal rendelkezett, hogy a lehető leggyorsabban igyekezzenek ki nyomozni mindazokat, akik a merénylettel bárminő kapcsolatban állottak.

Az egész protoktorátus területére ki-

hírdették a kivételes állapotot, este 9 órától reggel 6 óráig tilos a tartózkodás az utcán, ugyanezen idő alatt szünetel az összes nyilvános közlekedési eszközök forgalma és zárva maradnak az éttermek és más hasonló helyiségek. Prágában a statárium olyan szigorú, hogy akik este 9 óra után az utcán találtnak és felszólításra nem áll meg, azonnal agyonlövik.

Ujabb jelentés szerint egyelőre még nem tudják, hogy a merénylő milyen körökből származik. A hivatalos kommunikáció közli, hogy miután Heydrich testéből eltávolították a golyót, a helyettes protoktor élete már nem forog veszélyben.

Megkezdődtek Debrecenben a tehetségkutató vizsgák

A legkorszerűbb módon vizsgáztatják a piarista gimnáziumban a kiválasztott falusi tehetséges fiúkat

A népnek és a nemzetnek a kultúr-színvonal emelése minden idők nagy kérdése volt. Tudósok kutatták és kutatják az utakat, melyen ez a cél elérhető. Vannak tervek, kísérletek, sőt általánossá váló áramlatok is, amelyek azt célozzák, hogy a falusi tiszta, erkölcsös és őserőket tartalmazó emberekkel szivárogtassák be a városok középosztályába. Szellemi vérfrissítés lenne ez. Az egész világ kulturálművészetének tehetségkutatókat. Az idén nálunk is megkezdtek. A magyar nemzet azonban »magyar« nemzet, mint semmi másban, úgy ebben is önálló, sajátos lelkiségének megfelelő módszereit kell gondoskodni, hogy a népi tehetségeket beolvasszák, ha már kiküldték és felfedezték. A mai rendszer természetesen nem tökéletes, mert nem eredeti magyar. De az lesz belőle. Olyan emberek kezében van az országszerző ezekben a napokban végzett kutatás, akikben van biztosíték arra, hogy kialakítják a magyar léleknek megfelelő módszert.

Debrecenben tegnap reggel kezdődött a tehetségkutató eredményeként ideérkezett fiúk vizsgáztatása. A környékbeli községekbelől 17 fiút küldtek vagy hoztak be, mind IV., V. és VI. osztálybeliek.

Mint Bátor József a piarista gimnázium kiváló igazgatója elmondta, a fiúk Tiszacsegéről, Egyekről, Karcagról keltő is, Nagylétéről, Érseléndről, Pusztacségről jöttek be. A tanítójuk megvizsgálta őket, sőt hosszabb ideig figyelték képességeiket. Ennek alapján kerültek be a vizsgálatra. Szegény fiúk ezek, akik saját erejükből nem lennének képesek középiskolát, vagy továbbképző iskolát végezni. Van köztük olyan, akinek otthon hat testvére van. Egyiket szülője, másokat tanítója, vagy a kaplán, plébános hozta be, ami legjobban mutatja, milyen komolyan vették ezt a nagy, nemzetmentő ügyet. Ezek a faluvezetők tudják, hogy a népnek az a rétegét, amely vért áldozza a nemzetért, adót fizet és így is jelentős — 30—40 százalékos — tehervállalással járul hozzá az államháztartáshoz, igen kevés, alig 1—2 százalék tudná a gyermekét a városban iskoláztatni. A városban lakók tehát óriási előnyben vannak velük szemben, mert nem kell élelmezést és lakást fizetniük, sőt, ha jól tanulnak, tandíjmentesek is. Így a falusi fiúk teljesen kiesnek abból a csoportból, amelyből a nemzet vezetői kerülhetnek ki, tudniillik a tehetségesek közül. Nagyon fontos, hogy a középosztály egészes magyar elemekkel frissüljön fel.

Természetesen nyomban előtérbe toltul itt még egy igen fontos feltétel, amelyre a tehetséges gyermekek tanárainak kell majd elsősorban vigyázniok, nevezetesen, hogy a falukból kiküldt

és tehetséges emberekké nevelt ifjak visszamenjenek a falukba és tekkükben gyermekekorkuktól kezdve ott éljen és égyen az a kötelesség, hogy nekik nem a városi, hanem a falusi népet kell felnevelni és abban a körben kell magyart tiszta szívűk képességeit érvényesíteniük. Nagyon sok tennivaló van a magyar falvakban közülük való, intelligens vezetőifiaak számára.

A debreceni piarista tanárok hivatásuk magaslatán állanak a nevelés terén és mivel tíz gyermek minden körülmények között a következő iskolai évben ide kerül, még akkor is, ha a most vizsgáztatott tizenhárom nem is lenne anynyi, ez esetben máshonnan egészítik ki a tizes létszámot, így bizonyos, hogy a magyar falú tíz jó vezetőt fog kapni ezekből a gyermekekből.

A jury nagyon komoly munkát végzett tegnap és végez még ma a piarista gimnáziumban. Bátor József igazgatóval az élen Nagy Miklós, dr. Vass Péter, dr. Pintér Mihály, Pogány János, Mikos József tanárok voltak a pontozó bírák.

Délelőtt írásbeli tételeket dolgoztak ki, délután szellemi próbákat kellett kiállítani a kis tehetségeseknek. Az egyszerű eszközökön kívül a legmodernebb pszichológiai módszereket is alkalmazták. Felolvasnak például egy mesét, meghallgatják, hogy mondják azt el a fiúk egy hallásra.

Latin és német szavakat kell utána mondaniok. Hallgatják, ki ejti ki helyesen. Általában nem azt vizsgálják, hogy a gyermek mit tud, hanem hogyan »mozog az eszük«. A dolgozatok írásán kívül aztán a fiúk egyenként a bizottság előtt »beszélgetések« formájában vizsgáznak. Igen érdekes a benyomás róluk. Némelyik nagyon bátor fellépésű, sokat ígérő, másik ijedt, megilletődött.

A vizsgamódszer az egész országban egyforma. Ez azért van így, mert a bíráló bizottság nem dönt, hanem a pontozással megállapított sortrendet felterjeszti a kultuszminisztériumba. Ott válogatják ki az 1200 fiú közül azt a 600 gyermeket, akik az állam költségén kerülnek magasabb iskolába.

Ma délelőtt folytatják a kutató vizsgát, matematikai és egyéb vizsgák lesznek. Hogy mi, az egyelőre titok, mert hiszen más városokban még szombaton is folynak vizsgák, Debrecenben ma befejezik.

A református gyermekeket alkalmasint Sárospatakon vizsgáztatják és a tehetségesek nem a debreceni gimnáziumba, hanem Sárospatakra kerülnek. Szep-temberben tehát találkozunk Debrecenben is tíz kiválóan tehetséges falusi fiúval, a jövő ígéreteivel.

Ankara, május 28. (Stefani) Makacsul tartja magát az a hír, hogy a szovjet hatóságok a Papan-merénylet tárgyalásának kezdetén Kujbisevben tiszteket letartóztattak a török nagykövetség két tisztviselőjét. Állítólag a moszkvai török nagykövet is készül elhagyni a Szovjet területét. A török hatóságok feltétlen tartózkodást tanúsítanak ezekkel a híreszelésekkel szemben. (MTI)

Látta már az új kerékpárgumi pótlót? Próbálja ki még ma! Szabó Lajos műszerész Csapó-utca 84. — Telefon száma: 32-54

Ne vásároljon! — NÉZZE MEG Takácsné ékszerboltját Ferenc József-út 56. — Szó id kiszolgálás!

Az őstermelés

sínteremelés szintje öröndetesen emelkedik, ezt nemcsak a háború segíti elő, hanem az a nagy törekvés, mellyel megakarjuk állani helyünket a jövőben a nemzetek sorában. A trianoni megaláztatás közben nem csüggedtünk el, hanem azon voltunk, hogy tudjunk versenyre kelni abban a hamis megelőzésben, mellyel elakarták venni lélegzetünket is. Kíváncsiak jöttek hozzánk arról is, arról is. Tudni akarták, hogy viseljük keresztünket! Ma bátran nézünk milliók szemébe, felemeltük fejünket, görnyedt hátunk kiegyenesedve harcol a kifeszített mell és kinyújtott kar erejével.

Vitézsgünk csorbítatlan, hitünk keményebb, mint valaha, ez azt jelenti, hogy nagy dolgok vannak ránk bízva. A honvédek szorító gyűrűkbe hajtvva számlálják az ellenséget és gyűjtik a hadizsákmányt. Itthon sem maradhat senki léten. A dolog soha sem volt szegény, legfeljebb azok előtt és azoknál, akik nem tanulták meg, hogy az ember éppen erre van teremtve.

A fejlődésben és abban a törekvésben, hogy minél többet termeljünk anyagilag és szellemileg a városok között is ki kell alakulni annak a nagy igyekezetnek, mellyel előbbre juthatnak.

Városunkat, akik csak két évtizeddel ezelőtt látták s ma látják, kétségtelenül megállapíthatják a nagy változásokban a fejlődést. Ezen az úton nem is volna szabad egy pillanatra sem megállani, azért, mert látunk városokat, amelyek nagy lendületet véve sietnek nagyvárossá lenni.

Tudunk arról, hogy amikor itt járt a földművelésügyi miniszter, volt aki elfogulatlanul tájékoztatta. Akkor figyelmébe ajánlották azt is, mennyire szükség volna itt sokkal nagyobb háttér építésére, konzervgyár létesítésére, Debrecen erre nagyon is megfelelő hely, tekintetbe véve nagy környékét.

Egyik lapban olvastam, hogy Nagyvágyán minden létesül, semmi akadály nincs. Nagyon örülünk, ha a vízszert városok fejlődnek. Úgy is kell, mert volt nekik elég bajuk. Azonban ne felejtsük el, hogy minél erősebben törekszünk megállni helyünket, annál több város kell elősegíteni haladásában. Debrecen megérdemli azt a támogatást, amellyel nem marad mások háta mögött.

Debrecenben nemcsak konzerv- és más egyéb gyárakra van szükség, hanem olyan létesítményekre is, amelyek más oldalon is szorosan összefüggenek a fokozott őstermeléssel. Így lesz Debrecen azzá, aminek lennie kell a magas szellemi színvonal mellett.

HIRDETMEYNY. A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr a Debrecen, Nyírbátori Helyi Érdeklő Vasút Rt. igazgatóságának kérelmére a vasút az Augusztus szanatórium előtti vonalszakasza 59—64 sz. szelvényei közötti pályá részének tervbevetett áthelyezésével kapcsolatosan közigazgatási bejárás tartását rendelte el. Az eljárás megkezdésének idejéül 1942. évi június hó 2-ik napjának délelőtt 9 óráját állapította meg, az eljárásban résztvevők találkozási helyéül pedig a Debrecen, Nyírbátori Helyi Érdeklő Vasút igazgatóság épületét jelölte meg. A közigazgatási bejárásnak célja és feladata, hogy a vasútvonal áthelyezésében érdekeltnek alkalom adassék a fennförgő jogos érdekeik érvényesítésére. Ennek előfeltételeként a közigazgatási bejárásra az összes érdekeltet ezennel azzal hívom meg, hogy a bejárásról annál is inkább jelenjenek meg, vagy kérelmeket képviseltessek magukat, mert ellenkező esetben a határozathozatal további meghallgatásuk nélkül fog történni. **Polgármester.**

Hajdú vármegye minden városában és községében megalakul a Bajtársi szolgálat

Hajdú vármegyében megalakul a bajtársi szolgálat és minden községben alakuló ülést tartanak.

Szilassy László főispán minden alakuló ülésen részt vesz és ezért körutalt a megyében, Pénteken Hajdúhadház, Téglás, Dorog, Nánás, Hajdúböszörmény, Józsa lesz soron. Szombaton Szóvat, Földes, Kaba, Tetélen, Nádudvar, Hajdúszoboszló, vasárnap nem tartanak alakuló ülést, de hétfőn már Mikespérest, Püspökkladányt, kedden Egyeket, Tiszacséget, Balmazújvárost,

Hajdúszoboszló, Vámospérest látogatja meg a főispán. Az alakuló üléseken elnöknek a helyi vöröskeresztes elnököt választják meg.

A bajtársi szolgálat célja az, hogy a hadbavonultak családját támogassák, segítségükre legyenek és gondjuk legyen arra is, hogy a kapcsolatot ne szakadjon meg az arcvonalon küzdő honvéd és családja között. A főispán az alakuló gyűléseken vázolni fogja a nemes feladatot, melyet a bajtársi szolgálat jelent.

Esküt tettek a női honvédelmi munkaszolgálatra jelentkező asszonyok és leányok

Csiky Jánosné központi kiküldött: „Ha utcát kell seperi, mert ezzel a hazát szolgáljuk, akkor meg kell tennünk ezt is”

Tegnap délelőtt tettek le a MANSZ felhívására a női honvédelmi munkaszolgálatra jelentkező hölgyek esküjét. A MANSZ otthonát zsúfolásig megtöltötte a hölgyközönség s a megkapó hazafiasságú ünnepségen megjelent a MANSZ teljes vezetősége és csiksomlyói Csiky Jánosné, központi kiküldött, a női honvédelmi munka egyik szervezője.

Az esküt a munkaszolgálatra jelentkezettől a hadtest képviselője vette ki, majd az esküt tettekhez csiksomlyói Csiky Jánosné magasroptú beszédet intézett.

— Eskütökben vállalt munkátokat szívvel, lélekkel végezzétek. Ma dicső honvédek kinn küzdenek a fronton, nekünk egy belső frontot kell kialakítanunk.

Utalt itt Csiky Jánosné a német és a finn asszonyok példájára, majd így folytatta:

— De idegen példákra kell-e hivatkozni a magyar asszonyknak? Nem! Hiszen történelmi adottsága az a magyar asszonynak, hogy ha a háza azt parancsolja, odaálljon a magyar férfi mellé és teljesítse a reáruháló kötelességeket. Most nem kell kardot kötnünk, mint Rozgonyi Cecillnek, nem kell férfiasan küzdenünk, mint Zrínyi Ilonának, nekünk ma a férfit kell pótolni az élet minden vonatkozásban. Sok asszony firtorogva mondta: Én intelligens assz-

zony vagyok, mindenféle munkát nem végezhetek. De mondom, igenis mindenféle munkát végezhetünk és végeznünk is kell. Ha utcát kell seperi, mert ezzel a hazát szolgáljuk, akkor meg kell tennünk ezt is...

Az egybegyűlt közönség lelkes tapsa bizonyította, hogy valamennyien így érznek.

— A nemzeti közvélemény helyes kialakítása, az elégtelenség szellemének kiirtása, mind-mind a magyar asszonyokra vár.

— Utasítsatok vissza mindenkit, aki zúgolódik, aki méltatlankodik. Ma háborúban állunk s velünk áll, vagy bukkik a nemzet. Hiszen az asszony a család és a társadalom lelke, a férfiak dolgoznak, küzdenek, de a közvélemény irányítását jórésben az asszonyok csinálják.

Csiksomlyói Csiky Jánosné beszéde a jelen voltak körében mély visszhangra talált, amit dr. Kőlesey Sándorné, a MANSZ elnöknője köszönő szavaiban kifejezésre is juttatott. A felemelő akus a Szózat elmondásával ért véget.

Minta próbacsomag

Postai díjmentes próbacsomag. Eredmény már az első használat után. Az arcbor tisztá, egészségesebb, üde és fiatalos lesz. Pattanások, mitesszerek és egyéb arc tisztáltsóságok eltűnnek. Küldjön költségre 40 fillért belvegyben. Nemiképpen, Újvidék 144/g. Gyógyeszközraktár, drogeriákban, illatszertárakban (eredeti doboz 5.2) plusz 89 fillér postafélt.

Hová lett a Darabos-utca?

A tegnapi számban közölt felszólalás mutatja, hogy az úgy nem alszik. Jó is ébren tartani. A múlt év május havában több darabosutcai lakos aláírásával beadvány ment a polgármesteri hivatalba azzal a kérelemmel, hogy a Rothermere-utca nevének törlésével állítsák vissza a régi név. Az aláírók a következő okokkal támogatták a kérelmet:

1. A mostani névvel a város közönsége éveken ezelőtt háláját akarta kifejezni a nemes angol lord iránt azért a nagy szolgálatért, hogy az egész világon elterjedt lapjaiban ő hangoztatta először, hogy a Trianonban megcsontított Magyarországnak helye van a nap alatt. A magyar nemzetnek a hálijára a lord rászolgált, de azt tudjuk, hogy a hála kifejezésének nem az a legjobb módja, hogy a nevet kiszögesszük az utca sarkára. Kifejeztük hálánkat másképpen is.

2. Az idegen név helyes kiejtését debreceni embertől nem lehet kívánni. Még az angolul tudók sem ismerik mind. Debrecenben ez a név legalább hatféle-képpen hangzik. Az utca nevének első-sorban gyakorlati célja van: az, hogy könnyen tudjunk tájékozódni. Ennek a célnak a Rothermere-név nem felel meg.

3. Mikor 1898-ban a város utcaneveit rendezték, a közgyűlés elvül kimondotta, hogy az idegen utcaneveket lehető-

leg kerülni kell.

4. A Darabos utca neve egyike Debrecen legrégebbi utcaneveinek. Régi, érdemes család emléket őriz. Nincs ok a név eltüntetésére. Akik régebben laknak Debrecenben, ma is általában Darabos utcáról beszélnek. A posta is zavartalanul kézbesíti a Darabos utcára címzett küldeményeket.

5. Rothermere lord 1940 februárjában meghalt, tehát a szokásos kegyeleti idő is lelet. A mostani háborúhoz az így nek közle, politikai vonatkozása egyáltalában nincsen.

A beadványt harminchárman írták alá és dr. Horvay Róbert adta be. Iktatószáma 22039—VII. 1941.

Sósavat ivott bánatában, mert megverte a felesége

A debreceni klinikára súlyos mérgezéssel szállították be Szilágyi Pál 55 éves MÁV málházót, aki Nyírábrányban összeveszett a feleségével. Az asszony a veszekedés során egy nagy szén darabbal alaposan megütötte férjét, kit igen bántott, hogy a feleségétől ütést kapott. Bánatában elment a kocsimába és ott két deci pálinkát ivott, majd hazament és egy deci sósavat ivott. A málházó állapota a gyors orvosi segítség következtében nem életveszélyes. A kihallgatása során megígérté, hogy nem kísérel meg öngyilkosságot többé, belátta, hogy más háznál is még esik hasonló „csufság”.

Rendelet a textilárak bejelentéséről

A hivatalos lap pénteki száma közli az iparügyi miniszternek egyes textilárak bejelentésére és forgalmára vonatkozó rendelkezések újabb módosításáról szóló rendeletét.

A rendelet értelmében a legutóbb 7100—1942. Ip. M. sz. rendelet VI. számú mellékletében felsorolt textilárakra vonatkozóan a *Külkereskedelmi Hivatalhoz bejelentést tenni a további intézkedésig nem kell, ezzel szemben a m. kir. Ipari Angoghivatalhoz kell a rendeletben meghatározott mennyiségű, vagy azt meghaladó készlete van.*

A bejelentés elmulasztása, a készlet hamis, vagy hiányos bejelentése kihágás, de az elkövetés körülményeit figyelembe véve, súlyosabb büntető rendelkezés alá is eshet. Ha t. i. a készletnek a bejelentési kötelezettség nem megfelelő teljesítésével történt eltitkolása az ország közellátási érdekét súlyosan veszélyeztet, vétség miatt egy évi fogházbüntetés szabható ki. Abban az esetben pedig, amikor a bejelentésre kötelezett személy árdragító visszavétel, vagy államellenes büncselekmény miatt szabadságvesztéssel büntetve volt és büntetése kiállása óta öt év még nem telt el, továbbá akkor, ha az eltitkolt készlet értéke húszezer pengőt meghalad, a közellátási érdekét súlyosan veszélyeztet, új áru eltitkolása, amelyet a rendeletben előírt bejelentés elmulasztásával hamis, vagy hiányos bejelentéssel követtek el, büntetési minőségű és három évig terjedhető börtönnel büntethető.

Könnyítések**a kis iparosok adóztatásánál**

Az 1940. évi adó törvény megengedi, hogy az egészen kis iparosok általános kereseti adójukat tételes módoz fizethessék, ami jelentős kedvezményt nyújt a kisgaztársaknak. A tételes adózás alá tartozó iparosok névjegyzékét az iparistűletek kötelesek összeállítani és az adóhivatalhoz eljuttatni. Miután a rendelet csupán az úgynevezett termelőmunkát végző kézműves ipari szakmákra terjed ki, de ezek a rendeletben felsorolva nincsenek, több iparistűlet fordult az IPOK-hoz, kérje ki a pénzügyminiszter véleményét, melyek azok a szakmák, amelyekre a rendelet hatálya nem terjed ki.

Ez ügyben a pénzügyminiszter az IPOK-ot arról értesítette, hogy csak azok az iparosok esnek állandó tételű adóztatás alá, akik túlnyomórészt kézimunkával, megrendelt iparicikkeket állítanak elő, ezeket még abban az esetben is állandó tételű alkalmazásával kell megadóztatni, ha munkájuk egy részét a műhelyen kívül végzik el, mint például a bádogos, vízvezeték- és villanyserelő, üveges, szobafestő és mások.

Ellenben nem alkalmazhatók az állandó adó tételek az olyan iparúzókra, akik nem iparicikkeket állítanak elő, hanem az iparuk körébe tartozó személyes szolgáltatást vagy munkateljesítést végeznek. Ilyen iparúzó például a borbélyok, kéményseprők, gőzmosók, ruhatisztítók, korezmák és kifőzők, esélőhelyszerzők és fogtechnikusok.

Az állandó tételű alkalmazása szempontjából ellenben teljesen közömbös, hogy az iparos az iparát iparigazolvány vagy engedély alapján gyakorolja-e. Nem alkalmazhatók azonban az állandó tételű a képzítéshez nem kötött iparúzó adózáokra, mert az ilyen iparosok kénysertársulásra kötelezve nem lévén, iparistűletbe nem tartoznak és így alkalmazottaik számát megnyugtató módon ellenőrizni nem lehet.

Május 30-án, szombaton este nyílik meg VITÉZ NÁNÁSSY LAJOS hajdúszoboszlói Gambrinusz szállója és étterme

H I R E K

„DEBRECZEN“

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg n. l. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata május 23-án reggel 23-tól, 30-án reggel 8-ig: „Mégváltó“ Plac u. 18. telefon: 14-89. „Muraközy“ Plac 72. telefon: 37-33. „Boeskey“ Cegléd 22. telefon: 20-14. „Csokonay“ Mester u. 48. telefon: 10-15. — „Árpád fejedelem“ Csapó-kert, Jánossy u. 44.

Felhívás

Felkérem a város közönségét, hogy a „Hősök emlékünnepe“ alkalmával folyó évi május hó 31. napján, vasárnap lakóházaitak nemzeti színű zászlóval lobogózzák fel. Polgármester.

— Unitárius Istentisztelet a hősök emlékünnepe. Debrecen, Hatvan u. 24. szám alatt levő unitárius templomban, a hősök emlékünnepe, folyó évi május hó 31-én, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel, alkalmi istentisztelet tartanak a hősök emlékeztetére, amelyre a hatóságokat, testületeket, egyesületeket, tisztikart, hívelket és minden érdekeltöt szeretettel meghívunk. Beszolgáló lelkész dr Csiki Gábor, budapesti unitárius esperes lelkész.

— Dudás Miklós hajdúdorogi püspök dr Papp György püspöki tanácsost, püspöki titkárát a hajdúdorogi püspöki székeskáptalan prebendátus kanonokává nevezte ki. A kinevezés egyik kiváló képzettségű, rokonszenves egyéniségű fiatal magyar lelkészt érint.

— A Kálvin-ház, a gimnáziumi és tanárképző internátus tervpályázatára beérkezett tervek vasárnap, május 31-én estig megtekinthetők a Kollégium kislánacstermében délelőtt 10—11-ig és délután 4—7-ig. Kollégium igazgatósága.

— Kardoss Géza színelőadó, aki a szegedi színháznak volt az igazgatója, csütörtökön Debrecenbe érkezett rokon látogatásra. Kardoss Géza társulata most a szolnoki színházban játszik nagy sikerrel.

— Sopron három évre Szücs László adta a színházat bérebe. Sopron város kérte Szekesfehervár és Veszprém városokat, hogy Szücs László mellett foglaljanak állást, mert úgy látják, hogy Szücs vezetésével elsőrangú társulatot kap a kerület.

— A normális gyermek agyveleje már a hetedik évében teljesen kifejlődik és teljesen megfelel a felnőtt ember agyvelejének. Amíg a test többi részének 20 év kell a teljes kifejlődéséhez, addig az agyveleje hat év alatt teljesen kifejlődik.

— Párisban az egyik szálloda igazgatóját négy lövéssel megölték. A gyilkosok egyikét elfogták. Azt hiszik, hogy politikai elfogottság történt, mivel az elfogott gyilkosnál kommunista röpiratokat találtak.

— Meghalt Aradon Lakatos Ottó volt minorita rendfőnök. Dr Lakatos Ottó szentszéki tanácsos, volt minorita rendtartományi főnök, aradi plébános hátfőn reggel 78 éves korában Aradon elhunyt. Temetése kedden délután volt. A minoriták templomában felállított ravatal fölött Pacsa Ágoston püspök, a temetőben a sírnál pedig dr Széll Lajos, az aradi római katolikus egyházközség főnöke, valamint Fischer Aladár, az aradi római katolikus főkegyelmeum igazgatója búcsúztatta Lakatos Ottót, aki 25 esztendőig volt Arad plébánosa. Lakatos nevéhez fűződik az aradi hitbuzgalmi és társadalmi egyesületek alakításán kívül a Mosóczi-telepi s a Kádás-telepi római katolikus templomok megépítése és az aradi római katolikus egyházközség létrehozatala.

Óriási részvét mellett temették el a balkányi dráma áldozatait

Özv. Sipos Gyulánét orvosfiával együtt temették el

Részletesen beszámoltunk arról a megdöbbentő drámáról, melynek a nyírbalkányi Sipos-család három tagja esett áldozatul. Tegnap temették el óriási részvét mellett az áldozatokat. A környék falvainak lakossága százával zarándokolt a Sipos-kúriához, hogy résztvegyen a családi dráma áldozatainak temetésén.

Özv. Sipos Gyuláné a tragikus édesanya utolsó kívánsága az volt, hogy ha meghal, orvosfiával, — aki védelmében halt meg — együtt temessék el.

— Az összedőlt ház fala eltemetett egy gyermeket. Marton Mihály kiskérdő lakos két éves kislánya tegnapelőtt délután Konecz Ferenc Munkács Mihály-utca 17. számú házfalánál játszott, amikor a ház utcai oldala kidőlt és a gyermeket maga alá temette. A faltrömelékek agyonnyomták a szerencsétlen gyermeket.

— Az ezüstkalászos gazdák száma 45.000 fölé emelkedett és az ország területén 228 tanfolyam fejeződött be, melyen megszerezték a jogot arra, hogy viselhesék az „ezüstkalászos gazda“ címet. A földművelésügyi miniszter rendelkezése az évben 300 községben tartanak határbejárásokat és udvarszemléket.

— Dániában a kerékpárolások száma igen emelkedett és tekintettel a gumibányra, egyre emelkedik. A tolvajokat az egy-kétévi börtönbüntetés sem riasztja vissza. A tolvajok ellen most úgy védekeznek, hogy a kerékpár vázát belől számozzák és csak Röntgen-átvilágítással lehet megállapítani a számokat.

— Internáltak Romániában egy egyetemi tanárt, mert egy külföldre indított levélben olyan dolgokat állított Romániáról, amelyek kimerítik a nemzetgyalázás fogalmát.

— A norvég hatóságok intézkedéseket tesznek a nyugati partvidék egész polgári lakosságának elköltöztetésére. A nyugati partvidéken néhány helységet és egyes szigeteket már kiürítettek.

— Vásároló férfiszabók figyelmébe! Az Ipartestület felhívja az iparigazolvánnyal rendelkező férfiszabókat, hogy cэрnaellátásuk biztosítása végett iparigazolványukkal együtt jelentkezzenek az Ipartestület hivatalában. Ellenőrség.

— Honosítás! A m. kir. belügyminiszter a külföldi állampolgár Püspök Kálmán 1922. évi születésű, MAV géplakatossegéd, néhelen debreceni lakost a magyar állampolgarságába felvette, illetve honosította. Polgármester.

— A Csokonai Kör könyvnapjára felolvasó ülése. Június 2-án, kedden délután 6 órakor a Déri-múzeum dísztermében nyilvános felolvasó ülést tart a Csokonai Kör. Az üléseken a régi debreceni és a modern magyar irodalom legkiválóbb képviselőiről emlékeznek meg az előadók. Pap Károly elmők megnyitóját követően dr Kovács Máté, dr Lükő Gábor, dr Juhász Géza és dr Papp István rövid felolvasásaiban adnak tömör jellemrajzot Csokonairól, Karácsony Sándorról, Erdélyi Józsefről és Möriz Zsigmondról. A felolvasó ülést a legjobb debreceni szavalkó verstölmácsolási teszik változatossá. Belépődíjat nem szed a kör, csupán kiadványait árusítja leszállított könyvnaplón áron a bejárat előtt.

Tegnap a késő délutáni órákban ezres tömeg kísérte utolsó útjára a családi dráma két áldozatát, özv. Sipos Gyulánét és dr. Sipos Istvánt. A merénylő Sipos Sándort külön temették el a temető halottas házából.

Balkány község és környéke még mindig a szörnyű vérengzés hatása alatt áll. A jótékonykodásról ismert Sipos-familiát mindenki nagyon szerette s így érthető az a nagy részvét, amely ezt a borzalmas családirtást kísérte.

— A Bódeni-tavon szerencsés fogást csinált egy halász, egyetlen halóvetésre 70 mázsa halat fogott. Évtizedek óta nem emlékeznek hasonló bőséggű fogásra.

— Áramszünet. E hó 30-án, szombaton 12—15 óráig Hatvan-u. eleje, József kir. herceg-u. 16. számig, postapalota, Déri-múzeum, Fűvészkert-u. 4., Bethlen, Thaly K., Honvéd, Kertész, Bundi, Görbe, Hajó, Csemete, Kar, Pestli, Mester-utca páratlan oldala, Bőszörményi, Pozsonyi-út, Köntöskert, Szotoyori-telep, Hatvan-utcai kertben áramszolgáltatás szünetel.

— Tilos arzénrel permetezni. A gyümölcsfavrágók megtermékenyítését elősegítő méhek elhullásának megakadályozása, valamint a nagy nemzetgazdasági értéket jelentő gyümölcstermesztés biztosítása érdekében a földművelésügyi miniszter rendelettel megtiltotta a gyümölcsfák és gyümölcs-cserjéknek a virágzás tartama alatt arzéntartalmú permetezőszerezrel való permetezését. A tilalom megtartását ellenőrzik, megszegése kihágás.

— Budapestén vérfeldolgozó üzemet állítanak fel a vágóhídon. Feltaláltak egy olyan eljárást, melynek segítségével vörösvérpótló készíthetnek és a hentesipar úgy használhatja, mint friss vért. A vér fehérjét pedig a friss tojás pótlására lehet használni és fontos tápszert is használható. Az a terv, hogy az egész országból összegyűjtsék a vágóhídon feldolgozatlanul maradó vért és a fővárosi üzemben dolgozzák fel az új eljárás szerint.

— Figyelmeztetés. Az „Egy vidám hét a Balatonon“ című ellátásos jegyfüzetek vásárlóhoz. Az IBUSZ értesíti azokat az ügyfeleit, akik a fenti ellátásos jegyfüzetet május 18-án estig megváltották, hogy a jegyfüzetek alapján mind az oda-, mind pedig a visszautazásnál a vasúti kedvezmények korlátozásának tartama alatt is jogosultak a kedvezmény igénybevételére. Felhívjuk az utazóközönség figyelmét, hogy az „Egy vidám hét a Balatonon“ füzetek a vasúti kedvezmények korlátozásai tartama alatt teljes árú menetjegy váltása esetén akadálytalanul felhasználhatók.

— Migrénes főfájások, idegesség, hipochondris állapotok gyakran a legrovidebb idő alatt megszűnhetnek, ha gyomorémésztésünket s bélmozgásunkat reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvízzel kellőképpen elrendezzük. — Kérdezz meg orvosát!

— Ellopták hétszáz pengőjét a berettyóújfalui marhalevel Iroda elől Saffán József darvasi földművesnek. — A gyanú egy hátizsákos emberre irányul, aki másokat is meglöptött már. Az a trükkje, hogy a hátizsákot maga elé teszi és tolikodik és a hátizsák védelme alatt lopja ki a zsebek tartalmát.

DEBRECZEN

5 OLDAL
1942 V. 29.

Gyere ide...

Gyere ide öreg cigány, vedd a kopott hegedűdet kézbe, Hajlj ide a szivemhez s legtitkosabb rejtekébe nézz be. Aztán húzd rá azt a nótát, ami ott bent olyan régen éget, Ami mlatt könnyes szavú, oly szomorú körtem az élet.

Addig húzzad a kesergőt, míg egy kislány a dalt meg nem hallja, S szerelmünkért a templomban imára nem kulcsolódik karja. Vagy addig húzd öreg cigány, míg éitem a bú össze nem tépte, Addig, amíg nevét áldva boldog szívem meg nem hasad érte. BOROSS ISTVÁN.

Megmérgezte férjét aranylakodalma után a Kúria helybenhagyta

Beliczai Antal gazdálkodónak tekintélyes vagyona volt Napkor községben, de felesége iszákos, tekozó asszony lett és minden vagyont elpocsékolta. Az asszony lopásokra is vetemedett és többször elítélték börtönre, dologháza. Az aranylakodalom után az asszony maslagos nádragulyát főzött férjének, aki állandóan hangoztatta, hogy a vagyont elpocsékolta. A mérgezés nem volt halálos és a gazda felépült. A törvényszék tekintettel az asszony magas korára, hat évi börtönre ítélte. A debreceni tábla és most a Kúria az ítéletet helyben hagyta.

A leventék olcsóbb jegyet és tornaszereket kérnek a strandfürdőbe

Kaptuk a következő sorokat: Pünkösöd vasárnapján délután kimentünk a strandfürdőbe, hogy az egész heti munka után kipihenjük magunkat, szórakozást találjunk és testedzést folytassunk.

Az első meglepetésünk az volt, hogy alaposan megrágtak a belépőjegy. Megértjük, hogy minden drágább, de arra is tekintettel kellene lenni, hogy a leventék olcsó áron juthassanak napfényhez és vízhez. Kírdhatna a nemes város a levente ifjúság részére kedvezményes áru jegyet, mint ez történtik más városokban.

De ha már megrágtak a strandfürdő, legalább az ugródeszkákat fel lehetne tenni és gyűrűhintát, trapéz csinálni a másik helyett, ami elromlott. Sokadmagunkkal azért megyünk ki nyaranta a strandra, hogy kitornásszuk magunkat a fürdés után. Hát itt nincs meg a kellő felszerelés, hiszen gyűrűhintá, trapéz, trambulín nélkül nem is strandfürdő a fürdő.

Kérjük a szerkesztőséget tegye szóvá ezeket a hiányokat és amő kerésünket, hogy a hiányon az intéző urak segítsenek.

Leventék.

Szombaton, május 30-án nyílik meg

„Otthon söröző“

Sas-utca 2. szám alatt
Étterm és kerthelyiség. — Iztetés magyar konyha. — Kifünő italok. — Szolid polgári árak. — Estéknént cigányzene.
Tulajdonos: özv. Gömöri Menyhértó

Villásreggelin

volt egyik vidéki mesterember az ország első emberénél Magyarország kormányzójánál és erről a villásreggeliről a legáradóbb hangon beszélt természetesen. Nem afféle mindennapi ember ez a vidéki mester, hiszen annakidején a „Novara” hősi küzdelmében vett részt, ugyanott, hol nagybányai Horthy Miklós sorhajókapitány adta a kemény ütésekkel az ellenfélnek.

A tenger elveszett, de az emberek, akik hősei voltak annak a tengernek, élnek az emberek emlékeztében, időtlen időkig.

Ez pedig azt jelenti, hogy a tenger nem veszett el, csak egyelőre átalakult-féltében van, távol esik tőlünk, de a tengerész-szellem és lélek tovább is úgy tekint, mintha volna. Hiszen a tenger senkié és mindenkié, részletkérdés, — hogy a part hova esik, az óceánból, a világtengerből nekünk magyaroknak is jut annyi, amennyire talán éppen szükségünk lehet.

Talán ez a titka, hogy maiglan hordja a tengernagyi egyenruhát hazánk kormányzója, mikor régen nines tengerész. Ez a ruha és az alatta dobogó szív őrzi és fogja őrizni minden időkre a magyar tenger díszességét és diadalmas voltát.

Azzal, hogy egyszer, másszor megújítja magához kormányzó Urunk a volt bajtársakat, nem merül ki a magyar tengerészlélek és bajtársi szellem.

Azzal, hogy ezek a volt bajtársak életük minden percében gondolnak arra, aki jelentette nekik és minden magyaroknak a magyar tengert ez már magában véve is bizonyosság arra, hogy lehet elvenni valamit egészben, vagy részben valóságosan, az mégis megmarad annak, aminek az Isten eredetileg teremtette.

A „Novara” és „Viribus Unitis” és a többi magyar hajók, melyeken magyar élet dobogott minden viharokban, ezek ma nincsenek, de él szellemük és ez talán sok esetben többet jelent a valóság-nál.

A volt bajtársak elmennek nagy urukhoz s a volt parancsnok, aki ma egy ország hajójának parancsnoki hidján áll, elbeszélget velük a legszívélyesebb hangon. mert ez a nagy ember, tudja, hogy egyszer eljön az idő, amikor ő és társai már régen nem lesznek, de velük nem száll sirba a szellem, a bajtársi érzés, a tengerész élet ezer és száz erős szála, hanem folytatódik tovább az utódokban.

Boldogan mondta a vidéki iparos magyar, hogy családja felől érdeklődött a haza kormányzója, hiszen egy kicsit az ő családja is, mert velük és köztük él gondolatban mindig. Egészen bizonyos, hogy a volt bajtársak, akik élnek ma is nem mulasztanak el egyetlen napot sem hogy a legendák magyarjáról, a tengererek neves hősről, a magyar haditengerészet eszményi példaképéről ne szólanának családjuk körében.

Ebben a villásreggeliben benne van a magyar élet.

Az a nagy és szent megújulás, mely hirdeti, hogy magyar és magyar között különbség nincsen, csak annyiban, hogy ki tud többet a hazáért. — Ebben az egyetlen dologban lehet versenyezni, itt van tennivaló bőségesen, itt versenghetünk egymással testvéri megérzésben és odaadásban, tehetünk annyit, amennyit csak örünk enged, amint azt tette Otrantó hőse, a magyar tengerész nagy tengernagya, aki ma Magyarország kormányzója, de leg-egyszerűbb egykori tengerészeknek hív-séges és hűséges bajtársa ma is...

— Sauerbach Ferdinánd dr. egyetemi tanár, a világhírű német sebész, akit a múlt héten avattak a debreceni egyetem tiszteletbeli doktorává esküvő tanú volt szerdán a budapesti Deák-téri ev. templomban, Dr. Szabolcsy Zoltán sebész vezette oltárhoz Berg Gertrud kisasszonyt és Sauerbruch a berlini menyasszony tanúja volt. A véglegny tanujaként Bakay Lajos egyetemi tanár, orvosprofesszor szerepelt.

— A washingtoni hadügyminisztérium olyan rendszabályok meghozatalát határozta el, amelyek lehetővé teszik, — hogy a hadüzemnek munkásait ezentúl visszatartsák munkahelyeiken. A jövőben a munkahelyek megváltoztatása csak a szövetségi munkaügyi hivatal hozzájárulásával lehetséges.

Irtózatossá erejű ciklon pusztított Szatmáron

Szatmáron és Szatmárhegyen olyan borzalmas erejű és pusztító vihar dühöngött, amilyenre a legöregebb vincellerek sem emlékeznek. A szatmárhegyi szőlőket tönkreverte a jégeső és szélvihar, gyümölcsösöket irtott ki, a tövestől kicsavart fákat 80—100 méterre sodorta a szélvihar, házakhoz, háztetőkhöz vágta. A szépek ígérkező szőlőtermést valósággal lekaszálta.

Dr. Csóka László polgármester felelősségével és a város vezető férfival széleskörű helyszíni szemlét tartott, hogy a legsürgősebben segíthessen azokon, akik rászorulnak erre.

Szatmárhegy büszkeségét, az égig nyúló nyárfákat sem kímélte meg az ítéletidő, harminckét gyönyörű nyárfát gyökerestől kitépett a vihar. Az emberek amikor meglátták, sírva ölelték magukhoz a földön fekvő fákat. A vihar felszakította a református templom

tetejét. Az iskolánál száz ablakot betört a jégeső, a református paplaknak egyetlen ablaka sem maradt épen. A református templomban éppen délután ajátatosság volt, percek alatt betörték az ablakok, a hívők a körus alá menekültek a beömlő víz elől.

A borzalmas vihar 36 percig tartott, ezalatt 30—40 éves fákat tört derékba. A vágóhíd tizmazás tetejét a vihar elragadta. A mezőn a ciklon szekereket, melyek alá emberek menekültek, felborított. Egy 18 éves leány Szatmáron az úccán került a viharba, mely többszáz méternyire sodorta magával, emberek futottak utána, hogy a halálraíjdt leányt megmentse. A környékről is nagy károkat jelentenek.

Csóka László dr. polgármester azonnal vetőmagot osztatott ki és nyomban intézkedés történt az adóelengedésekre vonatkozólag.

A városi kertészet millió-számra oszt kedvezményes áru palántát

A városi kertészet a kormányhatóság által megindított vilámkert-akció keretén belül többmillió különböző zöldspalántát és pedig: káposzta, vöröskáposzta, kelkáposzta, kalarábé és saláta palántát oszt szét kedvezményes áron. A palánták kedvezményes ára a következő: 100 darab káposzta, vöröskáposzta, kelkáposzta, vagy kalarábé palánta ára 30 fillér, 100 darab saláta palánta ára pedig 20 fillér. 100 darabnál kisebb mennyiség nem vásárolható. A kiosztás a Magoss György-tér 7. sz. alatti, volt Zita árva-ház udvarán hétköznaponként naponta délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig tart.

Felhívom az érdekeltek figyelmét arra, hogy az illetésre az időjárás most nagyon kedvező s így palántaszükségletüket célszerűen most szerezhetik be.

Polgármester.

— Kinevezések: A földművelésügyi miniszter a gazdasági felügyelői tiszti személyzet létszámba kinevezte dr. Bakos Zoltán Hajdúszoboszlóról. A közép- és alsófokú gazdasági szakoktatás tanárnői létszámba Boskó Klára okleveles gazdát (Debrecen), ideiglenes minőségű gazdasági helyettes tanárnővé nevezte ki.

— Pályázati hirdetések a hivatalos lapban. Az igazságügyminisztérium által az apatini, hódásági, kulai, óbesei, szabadkai, topolyai, ujvidéki, zentai és zombori kir. járásbíróknál betöltendő végrehajtói állásokra; a zalaegerszegi városi kórháznál betöltendő kórházi ellenőri és számtizsi állásokra; a nyiregyházi polgári fiúiskolánál üresedésben levő iskolaszolgái állásra; a szabadkai tüdőbeteggyógyászó intézetnél egy vezetőorvosi és egy alorvosi állásra a gyöngyösi állami gimnáziumnál üresedésben levő iskolaszolgái állásra; végül a székesfehérvárosi közpórháznál három al és 1 segédorvosi állásra kiírt pályázatok.

— Angliában június elszejtől kezdve leszállítják a ruházati cikkekkel és textilárúkkal eddig kiszolgáltatható mennyiség nagyságát. Június végétől kezdve megtöltik minden célszerűtlen kötött áru gyártását. A nem gyapjúból készült ruházati cikkek szállítását a jövő három hónap folyamán a jelenlegi mennyiség egytizedével korlátozzák. A jövőben a cipők árusítását is korlátozzák. (MTI).

— Svédországban június elszejtől kezdve bevezetik a dohányjegyet. A dohányosok június első 25 napjában 60 db szivart, vagy a különböző fajták szerint 180—600 darabig vásárolhatnak cigarettát. A nők a férfiak dohányadagjának felét kaphatják.

— A Magyarországi Turán Szövetség debreceni tagjai, május 31-én, délelőtt 11 órakor, a Déri-múzeum előadótermében, turáni ünnepélyt rendez. Beköszöntőt mond Magyar Zoltán dr. középiskolai tanár „Magyarország történeti hivatása”. Előadás. Tartja: Turmezey László a Magyarországi Turán Szövetség vezetője. A magyar nevek használata előadás. Tartja: Jeddí Fejér Forka mérnök. Zárszót mondja: Molnár János igazgató, a tanítók „Gönczy” egyesületének elnöke. Közben kiegészítésképpen zene (pendolin) szavaltat s énekszámok lesznek. Beléptidő nincs.

Növendékhangverseny a Zeneiskolában

Tegnap „Olasz-esten” mutatták be tudásukat, fejlődésüket a zeneiskola növendékei. Dr. Baranyi János, Búza Gábor, Z. Csanak Mária, G. Hoór Tempis Erzsébet, Galánffy Lajos és Höchtl Margit nevelői munkája eredményéről adtak számot a növendékek.

Pásztor Mária egyre jobban izmosodó tehetsége, Hornyák Valéria finom és elmélyült felfogása feltűnt. Tóth Adél jól kidolgozott, művészi értékkel játszott Scarlatti két szonátáját. Sikeresen oldatta meg feladatát Ulmann Anna, míg Kinsker Márta játéka tisztult művészi felfogású, képzelt zongoristát árukt el. Buday Béla Paganini Mózes-fantáziában igen-igen nagy feladatot vállalt, amit bravurozus technikával oldott meg. Hajdú Péter értékes hanganyaga szépen érvényesült Cavaradosi áriájában, amelynek finomságai iránt sem maradt érzéketlen. Berkovits Tibor Paganini D-dúr hegedűversenyét játszotta kifinomodott ízléssel. Nyakas László éneke fejlődést mutatott, nagy sikere is volt. Tóth Elemér zárta be a sort, aki Paganini-caprice-ok előadásával aratott sikert. (1—e)

— Nyári nyelvtanfolyamok kezdődnek a Német Tudományos Intézetben. A debreceni Német Tudományos Intézet, a Német Akadémia megbízásából június hónap folyamán nyári nyelvtanfolyamokat rendez az esti órákban. A beiratkozások az új nyelvtanfolyamokra ezen a héten megkezdődtek. A tömeges jelentkezésre való tekintettel az Intézet vezetősége csak azok beiratkozásait fogadhatja el, akik még e héten beiratkoznak. Bővebb felvilágosítás naponta, 6—7 óráig az intézet helyiségében. (Ferenc József út 22. II. em.)

— Debreceni orvosprofesszorok előadásokat tartanak Nyiregyházán. Május 30-án, szombaton több kiváló debreceni orvosprofesszor utazik Nyiregyházára, hogy az ottani megyeházán tartandó nagyszabású orvosgyűléceken előadásokat tartsanak. Dr. Kettesy Aladár professzor a rövidlátásról, dr. Csilléry András professzor az orvosok nemzeti mozgalmáról, dr. Gaertner István egyetemi m. tanár, tisztiforvos a kiütéses tifusz baktériumairól és a betegség következményeiről tart előadást. A debreceni orvosok közül sokan kísérik át a kitűnő előadókat, dr. Pauchly Géza OTI orvos-igazgató vezetésével.

— Hősök emlékünnepje a zsidó templomban. A világháború hősi halottainak emlékére május hó 31-én reggel 8 órai kezdettel istentiszteletet tartunk. Deák Ferenc utcai emplomunkban, melyre a haóságokat és hittestvéreinket ezúton hívjuk meg. Rabbiság — A Hadviselték reggel háromnegyed 8 órakor a templom hátsó udvarán gyülekeznek. Minél számosabb és pontos megjelenést kér a Hadviselték Bizottságának elnöksége.

— Zsidó istentiszteletek. A debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség emplaiban az istentiszteletek rendje május 29-től június 5-ig: Pénteken este mindkét templomban 8.15, szombaton reggel 7, délelőtt a Kápolnási utcában (ifjúsági) fél 10, a Deák Ferenc utcában 11, délután a Kápolnási utcában (ifjúsági) fél 4, mindkét templomban fél 6, este 9.10, köznap reggel mindkét templomban fél 7, este 8.50, vasárnap reggel a Deák Ferenc utcában délelőtt 8 órakor. Hítségoklat: vasárnap délelőtt a Deák Ferenc utcában. Rabbiság.

Csak egy mosolyt FÜNEK—FÁNAK

— Most megleptem magát barátom. Tartozásait nem akarja megfizetni, de rákot vacsorázni tud!

— Pardon, ezzel az egészségemnek tartozom.

— Hallatlan, hát már annak is tartozik?

VADÁSZAT UTÁN

Felcsé: Lőttél valamit?

Férj: Hogyne.

Felcsé: Nem hoztad haza? Jó lenne vacsorára.

Férj: Csak nem fogunk felcsapni emberevőknek!

A hűséges kutya

Érdekes történetet meséltek Makón a tanyai magyarok a házörző kutya hűségéről. Az eset az egyik kiöntött tanyán történt. A víz már az ablakok nagyságáig ért, mire a gazda és hozzátartozói ingóságait kimentették. A tulajra felterelték az állatokat, az egyik béres pedig az engedelmességét nem akaró kutyát vette az ölébe. Alig eveztek el néhány méterre, a házörző kutya kiugrott a béres öléből és visszaüszött az elhagyott tanyához. Készen visszamentek érte, de a kutya mind a kétszer visszaszökött. Amikor néhány nap múlva a tanya tulajdonsa és hozzátartozói ismét kimentek a víz rongálásának a megszüntetésére, a tanyát romosra dőlve találták, a kutya pedig élettelenül feküdt az egyik vízből kiálló tetőroncsban. Mint megállapították, a szegény állat éhenpusztult, de őrhelyét nem hagyta el...

— Egész üzletsort fosztottak ki falbontó belőrők Budapesten a Károlykörtön. Négy üzletben jártak és közel százezer pengő értékű árut vittek el.

— Békéért könyörgő zárandókat indul Máriapócsra, Szentháromság vasárnapján e hó 31-én, reggel 6 órakor a Nagyalomásról. Bővebbet a Svetitsportán, Kongregáció.

GYÁSZROVAT

Weszprémy Imre gazdasági intéző, 62 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Rákóczi u. 58. Dankó temetkezés.

Nagy József fuvaros 49 évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető 3-as számú ravatalozójából. Lakás: Bellegel 242. Temetését: Bartha temetkezési vállalata végzi.

Özv. Szücs Jánosné Makay Erzsébet, 69 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 5 órakor lesz a hármas ravatalozó terméből, ugyanaznap a Kossuth-utcai temetőből átszállított szeretett férje porrése mellett. Lakás: Sarok u. 14. sz. Gebauer-cég rendezi.

Özv. Főző Józsefné Pócsi Juliánna 53 éves korában elhunyt. Temetése szombaton félöt órakor lesz a 2 A) ravatalozó terméből. Lakás: Táncsics u. 58. sz. Gebauer-cég rendezi.

Fájdalomtól mélyen lesújtva, de a Mindenható Isten bölcs rendelkezésében meggyugodva tudatjuk, hogy

Weszprémy Imre

gazdasági intéző, áldásos, munkás életének 63-ik évében rövid betegség után visszaadta jószágos lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk földi maradványait 29-én, pénteken délután 5 órakor fogjuk a Köztemető díszravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

LEGYEN SIRI ÁLMA CSENDES ÉS EMLÉKE ÖRÖKKÉ ÁLDOTT!

Özv. Weszprémy Imréné szül. Porcs Rozália és gyermekei.

Lakás: Rákóczi u. 58. szám. „Dankó” tem. vállalat.

Anyakönyvi hírek

Születések: Kiss Ferenc drogéria tulajdonos, Veres u. 22. fiú Ferenc. Budaházy Ernő MÁV Cserevenka, leány Gizella. Dr Simon László gimn. tanár, Komlóssy út 56. fiú György. Bakonyi Béla városi tisztv. János u. 21. fiú Tibor. Janósi Lajos honv. őrmester, Gyár u. 13. fiú Lajos. Bagosi Imre napszámos Bánk 79. leány Jullánna. Mezei Sándor tanító, Aggtelek, fiú Sándor. Kerezi György napszámos, Hadházi Zsigmond-telep 26. leány Irén. Szőke István gazd. Haláp 132. fiú Ferenc. Germuska Ferenc Bellegelő 10. fiú Zoltán. Somogyi Miklós tak. pénzt. főkönyvelő, H-Nánás, fiú Miklós. Csillag András napszámos, Fancsika 56. leány Margit. Meszesán Mihály doh. kertész, Nyíradony, leány Magdolna. Lelesz János földműves, fiú Péter. Pataki Lajos napszámos, Ujfehértó, leány Erzsébet. Körte János doh. kertész, Nyírbogdány, leány Ilona. — Schönbrunn Manó gyárimunkás, Salétrom u. 16. leány Magdolna. Faragó Péter gyárimunkás, Budapest, leány Mária. Harsányi György napszámos, Vaja, leány Margit. Beke Lajos hentessegéd, Mester u. 24. fiú Lajos. Varga Károly pü. tisztviselő, Sárospatak, leány Edit. Vas János napszámos, Tóth-telep 43. leány Erzsébet. Tóth János gazd. Haláp 11. fiú Ferenc. Gy. Nagy Sándor HÉV pályamunkás, Monostorpályi út 80. l. Irma és fiú János (ikrek). Pusztai Béla tanító, Vértess, leány Ildikó. Vásári János házaló, Csillag u. 89. leány Mária Cserbán Sándor g-cseléd, Hajdúhadház, fiú György. Oravszki Sándor fényképész, Tóth Árpád u. 12. fiú Ferenc. Germuska Balázs sírásó, Király Ferenc u. 33. fiú Balázs. Farkas József jegyző, Királyhelmec, fiú József. Nagy Tibor MÁV, Nyil u. 131. fiú Tibor. Sas Béla munkás, Hajdúhadház fiú János. Konecz László MÁV főmérnök, Hadházi u. 31. G. fiú Gábor. Kesler Bernát izr. hitoktató, Csokonai u. 17. leány Ágnes.

Házasságkötések: Szántó István városi tisztv. Vigkedvű Mihály u. 37.—Urbanics Irma MÁV Kolónia. Dr Nemes Ludmily Gyula kir. tszéki aljegyző, Hunyadi u. 3.—Pataki Gizella, Teleki u. 98. Leifer Ernő talmudista, Csokonai u. 4.—Grosz Ráchel, Magyarláp. Haja János kocsmáros, Keresztési u. 12.—Kliskir Irén, Bellegelő 469. Waldmann Lajos m. tisztv., Széchenyi u. 37.—Glück Lili, Hatvan u. 34. Gerő László gazd. Intéző.—Szerencsés Mária, Bellegelő 241. Feudenfeld Ignác pincér.—Schuller Terézia, Baranyi u. 5. Hidas István kereskedő, Cegléd u. 14.—Leitner A. Hatvan u. 21.

Halálhírek: Kántor Mihály ref. 56 éves, Pesti u. 47. Tóvicskes Róza ref. 27 éves, Bellegelő 67. Achim András ág. ev. 42 éves, Széchenyi u. 6. Weinberger Aranka, izr. 20 éves, Nyírbogát. Hegedűs István ref. 37 éves, Hajdúszovát. Szilágyi Illés gk. 9 hónapos, Bellegelő 44. sz. Arany Mihály ref. 66 éves, Gillányi u. 7. Neuwirth Albert rk. 74 éves, Burgondia u. 22. Nagy Irma ref. 6 napos, Monostorpályi út 80. Bagi Mária ref. 3 hónapos, Kishegyesi szűkséglakás, Gombos Péter ref. 24 éves, Tiszalök. Holácsi János rk. 3 hónapos, Telegy u. 37. öz. Kovács Györgyné ref. 47 éves, Létai út 17. Nagy József ref. 49 éves, Bellegelő 242. Goldberger Mór izr. 87 éves, Csokonai u. 23. Borbély Lajos ref. 38 éves, H-Szoboszló. Farkas Julia, Karcag rk. 56 éves, Kúrmós Györgyné gk. 36 éves, Penészek.

Tízpengős szalonna, egypengős tojás — hathónapi börtön, Varga István szolnoki nyüzmalmozott vasutas és felesége Óbecséről szerzett szalonnát és tojást árusítottak zugforgalomban. A szalonnát kilóként 10 pengőért árusították, főleg a német katonák körében. Hans Gross német katoná feljelentésére Vargáikat bíróság elé állították. A vasutas házaspár lakásán nagymennyiségű szalonnát és tojást foglaltak le. A bíróság úgy Varga Istvánt, mint feleségét 6—6 hónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Zsávoly érkezett!
Siessen egyenruháját megcsináltatni, míg az anyagból van!
Tegőse, Kálvin-tér 19. sz.

— Agyonlőttek három görög banditát. A görögországi olasz megszálló csapatok főparancsnokságának katonai törvénytörése, három banditát agyonlővettek, akik az olasz véderő tagjai ellen támadást követtek el.

SPORT

A dunaföldvári rejtély

A tegnapi fővárosi sportlap első oldalán egy „DVSC-vegyes” dunaföldvári szerepléséről olvashattunk hírt. Az állítólagos DVSC-vegyes pünkösdi-ünnepén vendégszerepelt Dunaföldvárott. A helyi csapat ezt a „vegyes” együtttest vasárnap 3:0-ra, hétfőn pedig 6:0-ra verte. Sőt a második napi súlyos vereséget még az is tetézi, hogy a játékvezető a második félidő 23 percében a „DVSC-vegyes” komolytalan játéka miatt lefújta a mérkőzést.

Megdörmöztük a szemünket és megcsiptük a karunkat, mikor ezt a hírt olvastuk. Mi ez? Dunaföldvárról szó sem volt a pünkösdi program összeállításánál? Valószínűleg tartjuk, hogy a legrosszabb esetben debreceni vasútkirándulók rögtönözhetnek két „bumlimeccset”. De ezt semmiestre sem tehetők az NB II. Mátyás csoportjának második legjobb csapatának jóhírű neve alatt. Elvárjuk a DVSC vezetőségétől, hogy szigorúan vizsgálja ki az ügyet és azok ellen, akik a debreceni vasúti lila-fehér színeit pünkösdkor lejártatták, a leg súlyosabb megtorló intézkedéseket léptessék életbe. Mindenek előtt a budapesti sportlapnak kell helyreigazítania ezt a minden valószínűség szerint tévedésen alapuló híradását.

Hol szerepelt tehát a DVSC a pünkösdi ünnepek alatt? — vetődik fel a kérdés. Elárulhatjuk: a nagycsapat vasárnap a Postást verte meg 4:1-re, a kis DVSC Debrecenben játszott bajnokit. Másodnap a nagy DVSC Karcagon vendégszerepelt és a lehető legnagyobb erkölcsi siker mellé egy 12:2 győzelmet könyvelhetett el. A karcagi leventeválogatott ellen játszott a csapat és pompás iskolajátékot mutatott be. A gólokon Szilágyi, Sidi, Kristóf, Zilahy, Mester, Berecz és Szabó osztozkodtak. A DVSC kitett magáért, lévén a karcagi vendégszereplés a karcagi Csokainak szívügye. Minden játékos a legfibrebbül játszott, úgyhogy a karcagi sportközönség, amelynek több mint ezer tagja nézte végig a mérkőzést, a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a DVSC játékaról és melegen ünnepelte a fiúkat. A legnagyobb sikere persze Csokainak volt. A kis DVSC ugyanakkor NagyKárolyban 0:0-ra játszott.

A DVSC e héten nem tartott kétkapus edzést mert minden játékost erősen igénybe vettek a pünkösdi kettős mérkőzések.

B. Nagy és Csokai vasárnapi játékuk alapján az NB II. második legjobb tizenegyébe kerültek be.

Felhívom a Villanygyár ifjúsági játékosait, hogy ma délután 6 órára a DTE pályán, a vasárnapi mérkőzés megbeszélése végett jelenjenek meg. — Intéző.

Felkérem a Villanygyár összes igazolt labdarúgó játékosait, hogy 29-én, pénteken edzésre, délután 5 órára jelenjenek meg, az I. csapatnak a PMÁV lesz az ellenfele, ami izgalmas küzdelmet ígér a helyezés miatt. A II. csapat pedig a derecskai MOVE-hoz látogat el a bajnoki pontokért. Az I. csapat vasárnap az egyetemi sporttelepen játszik, délelőtt fél 10 órai kezdettel. Akinél felszerelés van hozza magával. Vezetőség.

3505—1942. tk. sz. Árverési hirdetmény-kivonat. — A debreceni kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Hirsch Kálmán (képv. dr Révész Géza úv. H.) végrehajtónak, Sárosi Mihály és neje Gombos Mária végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtást ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 110 P 65 f. tökéletlenség és jár. behajtása végett a Hajdúsámszon községben fekvő s a hajdúsámsoni 2827 számú tkvi betétben A—I. 1—4. sorsz. 2505/8, 2507/2, 2507/1 hrsz alatt felvett, a díósvári járás dűlőben fekvő 1234 négyezögöl s 1219 négyezögöl szántók és 158 négyezögöl és 47 négyezögöl házak és udvarokból álló ingatlanoknak a végrehajtást szenvedők nevében álló fele részére 1150 P kikiáltási árban elrendelte. Az árverést 1942. évi június hó 13. napján, délelőtt 9 órakor, Hajdúsámszon községében tartották.

megtartani. 1. Az árverés alá eső ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet. Bónatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni. — Debrecen, 1942. évi február hó 11. napján. Dr Füzessy sk., kir. Jbíró. A kiadmány hitelűl: Hegedűs kiadó.

Közgazdaság

Vizborította területek földadójának mérséklése másodszori bevetés esetén

Illetékes helyről közlik: Ha a birtokos, vagy bérlő az árvíz, vagy belvíz által elpusztult első termést (vetést) legkésőbb május hó közepéig kiszántja és a szántóföld siker reményében még másodszor is bevetetheti, a földadó háromnegyedrése engedhető el.

Ha a károsított az első termést (vetést) legkésőbb május hó közepéig nem szántottatatta ki, a kárt úgy bírálják el, hogy az a szántóföld másodszor már nem vehető be, ilyen esetben tehát, ha a kár teljes, a földadót és járulékait egészen törlik.

Ha a be nem munkált, be nem vetett szántóföldet víz borítja és ezt olyan időben vezetjük le, amikor a szántóföld abban a gazdasági évben még sikeres hasznosítható, a vetés első termésnek számít.

Ha elemi csapás éri és azt a birtokos, vagy bérlő rendes időben bejelenteli, a termés teljes megsemmisülése esetén az egész földadó és járuléka elengedésének van helye. Tehát, ha a birtokos, vagy bérlő a víz által borított és be nem munkálható földjén adóelengedés szempontjából bejelenteli és a kárrelvételi eljárás során a kárbeesési bizottság bevetve találja és megállapítja azt is, hogy a vetés olyan időben történt (május vége előtt), amikor még megfelelő termés várható, akkor az ilyen szántóföldre a kárbeesési bizottság kárt nem állapíthat meg. Azonban, ha az ilyen vetést a termés betakarítása előtt elemi csapás éri, jogában áll az elemi csapás, vagy bérlőnek az elemi csapás nemére megállapított határidőn belül jelenteni, amely esetben a kárbeesés meg fog történni és a földadó és járuléka a megállapított kár mérvéhez képest törölteni fognak.

Eredményekkel igazolt családvédelem

Ez év április 2-án megtartott közgyűlésen figyelemreméltó kimutatást közölt a katolikus társadalom egyik legnagyobb gazdasági alkotója: a Katolikus Népszövetség Országos Temetkezési Pénztáregyesülete az elmúlt 1941. évi munkálkodásának eredményeiről.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Intelligens csinos fiatal leány személyében szórakozó partnertől keresek. Választ „Bécsi fiú” jellegére kérek.

1963

ALKALMAZÁST nyér férfi

Kifutófiúkat, akik kerékpározni tudnak, felvesz azonnalra Hírlapiroda, Teleki 94.

1886 vv.

Óvadékkal (300 P) és kerékpárral rendelkező agilis ügynököt napi 20 P kereseti lehetőséggel felvesz „Herkules” gumitömlő vállalat. Molnár műszerész, Csapó-utca 30.

554

Férfifodrászsegédet felvesz Polgar, Gambrius útjáró.

1908

Timárségédet felveszek Bakonszei, Vigkedvű M. 23.

1951

Tehénlegeltetéshez idős embert felveszek. Csillag 7.

1948

Ervényben levő tagállománya 1941. év végén meghaladta a 173 ezret. E tagállomány 44 millió pengő segélyösszegre jogosult 1941-ben 2023 haláleset után 413 ezer pengőt meghaladó temetési segélyt utalt ki. Ezen felül 84 ezer pengőt juttatott szülési segélyekre és egyéb szociális, karitatív és kulturális célokra. Tagjainak tartaléktőkéje az 1941. év végén elérte az 5 millió pengőt.

Értékes családvédelmi munkát, nagy szociális feladatot végez az egyesület. A magyar püspöki kar tagjainak és a lelkeskedő papságnak teljes elismerése és támogatása mellett működik. Ennek a jelentős katolikus szervezetnek a fejlődése az ország egész területén évről-évre erőteljesen fokozódik.

Hirdelmény a hortobágyi részes-kaszálatásról

Értesítem az érdeklődőket, hogy a hortobágyi részes kaszálóterületek kiosztása folyó évi június hó 1-én, hétfőn délelőtt 8 órakor történik. Gyülekezés a mátai biztosi hivatal előtt, ahol a kaszálattás feltételeire vonatkozólag részletes felvilágosítás kapható. Gazdasági tanácsnok.

Mi újság a budapesti élelmiszer nagyvásártelepen

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint 1942 május 14-től 21-ig az élő- és vágottbaromfi piacán továbbra is a hivatalos legmagasabb árak voltak érvényben. A tojáspiacon a közellátási miniszter 65.200—1942. sz. rendelete alapján május 15-től a következő nagykereskedelmi árak érvényesek: eredeti látatételben osztályozatlan 3.20 P, repedt 2.94 P, ipari 2.80 P; kiolvasva: osztályozatlan 3.28 P, repedt 3 P, ipari 2.80 P kg-ként. A zöldség- és főzelékek piacán a spárga 50 fillérrel emelkedett, míg a fejessaláta és zöldhagyma 6, az apró hegyes zöldpaprika 10, hónapos retek 25, a sóska 50, a paraj 85, uborka 100, karfiol 140, az ujdonság paradicsom ára 300 fillérrel csökkent kg-ként. A gyümölcspiacon a közönséges fajtájú alma 30 fillérrel csökkent, míg a nemes fajtájú alma 40, a vörösbéjú narancs 50 fillérrel emelkedett kg-kint.

Idejekorán kell feladni a jégbiztosítást. A gazdának mindig szükséges volt arra, hogy az elemi csapások okozta károk ellen biztosítást utján védekezzen, a mostani súlyos idők pedig egyenesen megkövetelik minden gondos termelőtől, hogy ezt a védelmet igénybe is vegye és ne bizza saját, valamint családjára sorsát a vak véletlenre. Minél előbb jelentse be minden gazda természetének jégbiztosítását, mert a jégbiztosítás díja ugyanaz marad, akár hamarabb, akár később kerül a jégbiztosítás bejelentésre.

Kifutót, 16 éven alult, kerékpárral felvesz — Varga rövidáru nagykereskedő, Simonffy 2.

582

Keresek perfekt női vas-, víz- és manikűr fodrászsegédet azonnali belépésre. Debreczy fodrászüzlet, Nordszék.

1942

Nyugdíjas államvasúti tisztviselőt, agilis munkakerőt keresek. Részletes ajánlatokat „Kiváló jövedelem” jellegre kérek.

1938

Fodrászsegédet állandó munkára felvesz Szabó Salétrom-u. 4.

567

ALKALMAZÁST keres férfi

Teherautósoffór állást keres helyben vagy vidéken. Cím a kiadóban.

570

Ürészabóságba elhelyezkedne jómunkás, vidéki ellátással előnyben. Megkeresés „Szombattartó” előnyben jellegre kiadóba.

1932

ALKALMAZÁST nyer nő

Kézbesítő asszonyokat felvesz Hírlapiroda, Teleki 94. 1855 vv.

Perfekt vas-, vízondolási tudó kisasszonyt, ki manikűröz is, nagyforgalmú fürdőszobaszobák felvételére. (Szezen után jó munkája esetén állandóra.) Cím a kiadóban. 1966

Egy gépen varrni tudó leány felvételre. Bőrdöntőműhely, Simonffy-utca 5. 1965

Kifutóleányt azonnalra felveszek. Óváry János, Ferenc József-út 67. 1954

Bejárót nyúltelepemre, női vagy férfi, koszt nélkül felveszek. Deák Ferenc-u. 6. házfelügyelő. 576

Ügyes, önállóan dolgozó varróleányokat felvesz Bálintné, Csillag-u. 18. azonnal. 1950

Jó családból masamódlanulót fizetéssel felveszek. Szent Anna-u. 3. Sz. Vajda. 566

Fodrászgépdleányt állandó munkára és tanulónak leányt felvesz Szabó, Salétrom-u. 4. 568

Jó családból való jó megjelenésű leányt felveszek. Csak jóírású és jól számolóknak jelentkezők. Kossuth-u. 4. Divatüzlet. 581

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Mindenes főzőnő hosszú bizonyítvánnyal eljére felvételre. Hatvan-u. 59. 1952

Mindenes főzőnő elcsere felvesz Radó, Széchenyi 1. az üzletben. 1941

Megbízható mindenes főzőnő jó bizonyítvánnyal felvételre. — Cass, Bethlen 42. 1934

AJÁNLAT

Kerékpárt, varrógépet, gramofont, szakszerűen javít, Roboz és Hammer, Plac 8. 329 7. 12.

Orajavítás, ócska órát reszek, eladok, Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére mészsírkövek kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nél, Fűrdő-utca 2. 1219 vv.

Glanoztasson, vizsgáljasson Kissel, Kígyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Szappannak való zsírt szappanra becsereél Pál János szappanosmester, Kölcsey 8. 1294 6. 15

Horgonyi fodrász új telefonszáma 39-51, Szoboszlói-út 4. 452 7. 29

Varrógép, kerékpár javítást jótállással vállalok, hívásra jövök. Vétel, cserre, eladás. Csapó u. 101. 468 7. 29.

Angoraszőrt, fonásra alkalmatlant és gubancot minden mennyiségben vesz, kártoást vállal Kalapipar, Széchenyi-u. 7. 091 6. 30

Piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nél, Fűrdő-utca 2. Telefon: 1144 5. 31

Glanoztasson Csalátcinózó vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel. RRákóczi-utca 9. Telefon: 14-27. 437 7. 4

Csipekfüggönyöket, valódi klópliananyagokat, 150—300 szélesben, — csipekeanyagokat. Rothermere-utca 36. Keresztépület. 466 7. 28

Szőrmehundait most olcsón kijavítja, átalakítja Kőváry szűcsmester. Püspöki palota. 1232 12. 22

Törött gramofonlemezért 1.50-ig fizetek, két darabért egy hibátlan adok. Bíró, Hunyadi 22. 1069 6. 25

Legolesőbban fest, tisztít, Weisz, Arany János ucca 29. sz. 1941 vv

Retorta faszén ömlesztve és csomagolva kapható: Kovács faterlep, Szent Anna-u. 36. 1916

Légtalmi karszalagok, jelvények újból beszerezhetők Pethő zászló, kézimunka szaküzletében, Szent Anna-u. 10. Telefon: 32-41. 1945

Tetők, falak javítását és új építést vállal. Bulovicsky, Széchenyi-u. 41. 580

Fodrászatokat Miklósuca 10 alól Miklós 2 alá helyeztem. Szék Lajos, Dauerkészítés garanciával. 1944

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánst magas áron veszek Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 1185 7. 1

3000 drb téglát, 1500 drb használt nagy cserépet keresek azonnali megvételre. Címet kérem a pénztárnál leadni. 492 vv.

Fogaranyat, ezüstöt ékszer legmagasabb áron veszek. Fránkl, Plac-u. 73. 965 8. 3

Amerikai szőlőképző gépet keresek megvételre. Ajánlatot a kiadóhivatal pénztárába kérem leadni

ELELMISZER, ITAL

ELADÓ egytételben pincében átvéve 1800 liter 1941. évi 10 és fél maligán fokos Szent Anna-pusztai bor. Cím a kiadóban. 1193

Megnyitott új étkezde, jó házikoszt, pontos kiszolgálás, abonenseket felveszek, Kozma, Kút-utca 124. 1453

OKTATÁS

Simai Magda gyorsíró, gépiró és szépiroskoló. Plac-u. 73. Telefon: 22-53. Államvizsga. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Eng. szám: 1359/1941—42. Tanker. kir. főig. 1800 6. 15

Dr. Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró, gépiróiskolája, Batthyány-u. 1. (Eng. 6475.) Telefon 20-77. Államvizsgára előkészítés. Vasúti kedvezmény. 1889 6. 28

SZALACSY RÁCZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény —
(44).

A kántorné nem akarta sérteni a szavával, mégis nyelt egyet a doktor és igen idegennek érezte magát, talán el is ment volna, ha nem Tamasiné mellett ül. Sokat nem beszéltek, mert a folytonos figyelem, mely alatt voltak, zavarta őket. A bor hatása alatt lassan összemegedtek az emberek és a jegyző azt mondta a katolikus papnak:

— Látod, atyám, megértjük mi egymást, csak találkozni kellene gyakrabban!

— Az én paróchiám annyira van a te házadtól, mint a te házad az én paróchiámtól — mondta a pap. Miron Marcinak ez a mondat igen tetszett:

— Nagyon jó, főtisztelendő uram, nagyon jó. Ez az igaz, szent igaz, amit tetszett mondani. Nos, erre ihatunk egyet, szervusz, kérek alássan — koccintotta az ifjú tanító felé a poharát —, mi legényemberek tartunk össze, hát nem igaz?!

Tamasi János szerette volna az itt összeült urakkal megbeszélni a doktor dolgát, de alig hozta fel a bírónak, hogy mit is gondolt, a falu feje nyomban rávágta:

— Kedves öcsém, hagyjuk ezt a kérdést most, nagyon feldúltak a te doktorod ellen az emberek...

— Azt hittem, hogy a bíró úrnak több esze van, — mondta keserű csaldással Tamasi János —, hiszen össze kellene fognunk, hogy segítsünk a falu népén...

— Kedves öcsém, nekem semmi kifogásom a doktor ellen, de most meg nem szavazza az előjáróság azt, hogy megválasszuk.

— Nem is most akarom én, de szeretném, ha ketten-hárman összefognánk ebben a kérdésben, mert attól tartok, hogy egyszer megszökik közülünk! — tette a taplót Tamasi János a bíró fülébe.

— Megszökik?...

— E' meg, mert levegőből nem élhet!

— Aztán hova szökne?...

— Itt jártak a kéciek, kérték, hogy menjen hozzájuk, nem haragudznak, hogy eisore otthagyták őket!

— Azt mondták?...

— Azt!

— Hiszen azok koldusok! Semmijük sincsen!

— Csak eszük — mosolygott Tamasi János.

— Hát tudod mit, egy kevés időt engedj még nekem, aztán majd kitalálunk valamit! — fejezte be a bíró a tárgyalást.

Az úri ivó ajtaját, hol egyik, hol másik nyitotta meg, de ilyenkor olyan gázfelhő csapódott be a jóval frissebb levegőjű terembe, hogy semmit se lehetett látni a kinti táncolókból. Most Balázs, a Tamasi családje nyitott be, szíjjelézett és mikor meglátta, hogy hol a gazdája, előbb tisztességgel köszönt, aztán odament a székhez:

— Elhoztam — mondta halkán.

— Nem volt semmi baj az úton?

— Semmi!

— Tegyétek a doktor úr szobájába az asztalra! Iszol egy pohár bort?

— Köszönöm, majd megiszom én otthon! — szabadkozott Balázs, aki csak úgy munkaruhába jött el jelenteni, hogy a doktor úr tudtán kívül elhozta a kötszert, orvosságot Vad Imre, meg Tamasi János rendelkezése.

Kint javában állott a bál, sőt annyira állott, hogy maga a főparancsnok úr, Kos Józsa is ropta már öreg csontjaival a táncot, mert a menyekék nem hagyták addig, míg meg nem táncoltatták.

Éjfél elmúlt, amint titkon szedelőzködött a Tamasi házaspár és velük együtt tartott a doktor is, mert eddig is csak nagy türelmével tudta elviselni az ismeretlen, idegen emberek között az egyre toladóbb barátkozást. Mikor kifordultak az ajtón, Kerezi Mária toszakodott befelé. Alázatosan, ijedten köszönt Tamasiéknak, majd, bár az ördög se kérdezte, mézes-mázos szavakkal mondta:

— A kis onokám, Dudás Bözse van itt, leltem, azért nézek be!...

— Ki volt ez a vén boszorkány? — nézett a rossz külsejű vénasszony után a doktor.

— A baba — mondta bosszusan Tamasi János — ez reggelig itt fog dorbézolni, s lehet, hogy innen hívják valamelyik szülő asszonyhoz...

— Iszik? — állott meg a doktor.

— Még nem keveset!

Megtorpant a doktor, mintha megállították volna, aztán észbe jutott, hogy úgy se segíthet, hiszen megtört ember a faluban csupán. Végigfutott szívére és halkán azt mondta:

— No, majd ennek is végetvetünk!...

Siettek a fagyos úton haza, mintha üzték volna őket. A csorgó kútnál találkoztak a csendőrfőrel.

— Ilyen korán hazafelé, Tamasi uram? — kérdezte az őrmester — hiszen még ezután lesz a java?!

— Nekünk ennyi is elég volt — szólott vissza Tamasi János, míg a két csendőrkocog, erős lépéssel igyekezett a bál színhelye felé, ahonnan brummogó högö-zöngés hallatszott.

(Folvt. köv.)

PÉNZ

Pénzt házra, földre folyósítottak, kényszerkölcseket, részvényeket veszek. Mandel, Péterfia 4. 1957

Egy évig adok ebédet és vacsorát 500 pengőért. Jelige: „Jól jár”. 1956

RÁDIO

Rádiót javíttasson, alkíttasson évtizedes gyakorlatú Szabó Lajos műszerésznel, Csapó 84. Telefon: 32-54. 1822 8. 14

BÜTOR

Rekamé, fotell, párnázott szék háló, hencser, konyhaberendezés eladó. Hatvan 27. 1119 7. 15

Minek a fényes kirakat, mikor olesőbban vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 1099 7. 3

Modern háló, ebédő konyhaberendezés. — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Jókarban levő keményfaagy sodronnyal vagy anélkül eladó. Fülöp, Wesselyényi 121. 1936

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Keresek 5—6 lóerős villanymotort, 220 voltost, Szoboszlói-út 20. 1955

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Raktárnak két helyiség és nagy pince kiadó. Burgundia 6. 564

LAKÁSCSERE

KÉTSZOBÁS összkomfortos, modern, Nagytemplom közelében lévő lakásomat elcserelénem 3 vagy 4 szobás kertli lakással. Cím a kiadóban. 364 vv.

Elcserelénem központban levő háromszobás, fürdőszobás lakásomat kétszobással. Cím kiadóban. 1958

LAKÁST KERES

Harminc pengőt fizetek annak, aki a város Nagyerdő felőli részén 3 vagy 4 szobás lakáshoz juttat. Cím a kiadóban. 1911 vv.

Különbejárátó kétszobás, vagy külön lakószobás lakást fürdőszobával, lehet kertben, villalakásban is, keresek júniusra. — Ajánlatokat „Katonatiszt” jelígre a kiadóhivatalba. 549

BÜTOROZOTT SZOBA

Különbejárátó bútorozott szoba kiadó fürdőszobával, gőzfűtéssel. Perczelné, Szent Anna 10. 571

Különbejárátó bútorozott szobát keresek — azonnalra központban. Egyetemi körbonclani étterem, Kelemen Gy. né. 578

Szépen bútorozott szoba egy vagy két személynek kiadó, Széchenyi-u. 10. 1960

Két egymásba nyíló bútorozott szoba kiadó, Rákóczi-u. 8. Keresztépület. 1947

Bútorozott szoba kiadó. Erzsébet-u. 21. 1940

Különbejárátó utcai bútorozott szoba kiadó, Szalkai-utca 10. Használható ebédőkredecs és tűkör eladó. 1843

VEGYES

Kenyérhéjat veszek, irjon levelezőlapot, érte küldök, Domokos Lajos-utca 6. 1953

INGÓSÁG VÉTEL

3000 drb téglát, 1500 drb használt nagy cserépet keresek azonnali megvételre. Címet kérem a pénztárnál leadni. 492 vv.

Ocska gramofonlemez kilójáért 1.20—1.40-t fizetek. Bíró, Hunyadi 22. 1069 6. 25

Fatüzeléses fürdőkátyhát keresek, jó állapotban levőt. Tanító-utca 18. 906 vv.

Megvételre keresek Rex billiárdasztalt. Értekezni Nyugati-u. 10. 1961

INGÓSÁG ELADÁS

Üres ládák, ablakok ajtóik, öntött üst eladó. Széchenyi-u. 22. Egész nap. 1280 6. 4

Nagy fürdőkád eladó. Atai-utca 14. Jobbra 2. ajtó. 583

GAZD. ESZKÖZÖK

Amerikai lögeréblyét, kalapácsos darálót — 12-est — 10—12 lóerős motort keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadó kérem leadni a pénztárnál. 1844 vv.

ELADÓ HÁZ

ELADÓK Kétfalombu. 9. és Péterfia-u. 10. sz. házak. Értekezni 24-23 telefonon. 1883 vv.

Eladó Hajdúszoboszlón Rákóczi-u. 49. számú háromszobás házassal. Értesítés: Gönczy Pál-u. 5. 1888

Kis családi ház Lorántffy 36 alatti eladó. Értekezni Veres 11. a tulajdonosnál. 575

FÖLDBÉRLET

Nagyeserei állomáshoz közel 15 hold tanyátlan búzatérő föld kiadó. Pesti-u. 69. 1949

ELADÓ ÁLLATOK

Keresztezett választott malacok eladók. Halastó-u. 9. Hatvan-utcai kert. 1913

Angol kocák fiaival és húsz tyúk eladó. Apponyi 2. Csapókert. 1935

Szerkesztőnő felvétel

PÁLFI JÓZSEF
Kiadónő felvétel
193 SZIGETHY GYULA
Igazgató
Kiadja és nyomja a
ISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RESZVÉNYTÁRSASÁG
Felügyelőbizottság
SZIGETHY KÁROLY